

HỘI ĐỒNG THÀNH PHỐ

HỘI VIÊN TÂY bào nhau — Bọn họ mà từ chức thì chúng ta lày
lăm... hân hạnh làm.

Các thứ thuốc LE HUY PHACH
đã được khắp mọi nơi công nhận là hay hơn cả!

VẠN NĂNG LINH BỒ số 90, giá 1\$00 — Một thứ thuốc bồ dùng chung cho các cụ già, người nhởn, trẻ con, đàn ông, đàn bà. Các cụ già dùng thuốc này, khỏi bệnh mờ mắt, hay thở, tức ngực... ăn ngon, ngủ yên, tăng thêm tuổi thọ. Đàn ông dùng thuốc này, da dẻ hồng hào, khỏe mạnh luôn luôn. Trẻ con dùng thuốc này, mau nhởn. Không có bệnh dùng thuốc này, lên cân.

Những người làm việc bằng chân tay, hoặc làm trí óc qua sinh ra bần thần chán nản, những người lao tâm, lao phế, những người đau ốm mệt khöh... dùng thuốc này, sức khỏe thay ngay, chắc như vậy.

BIÊU KINH CHỦNG NGỌC số 80 giá 1\$50 — Các bà kinh
nguyệt bất thường, tháng len tháng xuống, hoặc 2, 3 tháng mới thấy
một lần, hay thấy hai, ba lần trong một tháng, sắc huỷet tím
đen, nhợt... Trong người vàng din, hoa mắt, đau lưng, đau
bụng khi hành kinh... dùng thuốc này, kinh nguyệt đều hòa,
khỏi hết các bệnh, lại mau có thai nghén.

ĐIỀU KINH BỒ HUYẾT số 21 giá 1\$00 — Các cỗ có bệnh bặt điệu kinh, bệnh chưng cũng như đã nói trên, dùng thuốc này, kinh hành đúng hẹn, huyết tốt hơn lên, người khỏe mạnh, da dẻ hồng hào, tăng thêm vẻ đẹp.

LƯỢNG NGHĨ BỒ THẬN số 2) giá 1\$00 – Dàn ống thận hư, bại thận, lèo uẹt vang, khí trong kín đục, linh khí loãng, hoặ; di tinh, mộng tinh, hoạt tinh, liệt dương.. Trong người mỏi mệt, vắng dầu, rụng tóc.. dung « Luyện nghĩ bồ thận » của Lê-huy-Phách các bệnh khỏi hết, tốt cho dưỡng sinh về sau. Kẽ có hăng

hang trám nghìn thứ thuốc «bò thon», nhưng ai cũng công nhận thuốc Lê-huy-Phách hay nhất. Vì thuốc này bao chế rất công phu, có vị phái lầm phơi hàng tháng để lấy dương khí, có vị chồn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí, và đặc nhất là vị «Hải Cầu Thận», nên chữa các bệnh hiệu ngh êm vô cùng.

THUỐC LÂU : mới mắc, ra mủ, buốt lúc... dùng « thuốc năm 1935 » số 70 khỏi buốt lúc, hêt mủ Bệnh lâu mới mắc dùng thuốc này hay nhất (gia Op60). Kinh niên : hàng ngày ra ít mủ, sáng ra nán vượt ra ít mủ, hoặc phải đi phải lại nhiều lần chưa khong khỏi hẳn... dùng « Lâu Mủ » số 10 kèm với « tuyệt trùng » số 12 nhất định khỏi bệnh Lâu kinh niên. Đã irám, vạn người đã chưa chạy dù các thứ thuốc mà bệnh vẫn khong khỏi. dùng « Lâu Mủ » số 10 (Op50) và Tuyệt Trùng số 12 (Op60) của Lê-huy-Phach, bệt khói tuyệt nọc. Cá heo của hai thứ thuốc này, khong thể nào lá hết được !

GIANG MAI — *Nặng, nhẹ, mới, lâu, lở lèi quy đầu, mọc méo gá, hoa khẽ, đau xương, đau tay, pha lở kháp người... dùng a thuốc Giang mai » số 18 của Lê-huy-Phách khỏi hàn bệnh giang mai, giá 2p00.*

LỌC MÁU THỦ TRÙNG — *Lâm, Giang mai chưa tuyệt nọc: tiều tiện trong dục bất thường, xót đỏ quy đầu, giật thịt, ngứa ngày khắp người, rong tóc, mờ mắt, ủ tai... dùng « luyệt trùng » số 12 (Op60) của Lê-huy-Phach lọc máu trừ trùng các bệnh phong tinh, khỏi hết các bệnh trên, bệnh không bao giờ trở lại nữa. Người yếu sức cần phải dùng kèm « Bồ ngưu tạng » số 22 giá 1£00.*

Nhà thuộc LÊ HUY PHẠCH

19, Bd Gia-Long — Hanoi

Xem mạch, cho đơn, bán bào chế, bán cao đan hoàn tán, chữa bệnh người nhón trẻ con. Bát cứ bệnh tật gì nguy hiểm đều có, dùng thuốc Lê-huy-Phách đều mau khỏi cả.
Sáng xem mạch từ 7 giờ đến 10 giờ rưỡi. Mỗi lần xem mạch 1p.00. Có đại lý khắp mọi nơi trong xứ Đông-dương.

TUYỀN BUÔN TẠI XỨ VĂN - DÉ - RI

VĂN ĐỀ CÂN LAO

Tài phán và hòa giải

A dã rõ thế nào là một nghiệp đoàn lao động. Ta dã rõ mục đích của nó : bệnh vực quyền lợi cho thợ thuyền. Ta dã biết rằng muốn đạt cái mục đích chung ấy, nghiệp đoàn mỗi nước có một tinh cách riêng, như ở bên Anh có vẻ cải lương hơn mà ở bên Pháp thì có vẻ cách mệnh hơn. Nghiệp đoàn có tinh cách cải lương thường chăm chú vào việc lấy hội viên cho thật đông, súc tích tiền gop cho thật nhiều để làm những công cuộc xã hội cứu tế, chỉ cố yêu cầu tăng lương và giảm giờ làm ; còn nghiệp đoàn có tinh cách cách mệnh lúc nào cũng chăm chú nghĩ đến cái mục đích cuối cùng là coi mình như một khí giới của giai cấp lao động để tranh đấu với phái tư bản, một thứ khí giới cần phải mài dũa và đem dùng luân luân, kỳ bao giờ phá đồ được chế độ tư bản lấy chế độ xã hội thay vào mới thôi. Vì vậy, nghiệp đoàn có tinh cách cách mệnh thường dùng đến phương pháp đình công nhiều hơn là nghiệp đoàn có tinh cách cải lương. Là vì họ coi đình công như một thứ khí giới, phải dùng đến luôn để cho thợ thuyền quen đi và biết cách dùng hơn như một nhà võ sĩ cần phải có tập luyện, cho kỳ bao giờ trên tòng nghiệp đoàn hô một khẩu hiệu là thợ thuyền ai ai cũng đều khoanh tay nghỉ việc để tỏ sức mạnh vô cùng.

Nhưng trong những cuộc xung đột của phái chủ và phái thợ, chỉ có sự đình công mới là cách giải quyết được hay sao ? Một bên thợ đình công, một bên chủ đình nghiệp, có lẽ chỉ có sự găng của hai sức mạnh ấy đối chọi nhau đến khi một bên chịu thua mới kết liễu được nợ xung đột kia chăng ? Nghĩa là chỉ có sức mạnh là giải quyết xong hay sao ?

Người ta có thể nghĩ rằng tư bản và lao động xung đột cũng như hai nước xung đột nhau, và sự định công, định nghiệp cũng quyết liệt như chiến tranh để phân phái trái giữa hai bên. Nhưng sao chỉ có chiến tranh thôi ? Hai nước xung đột thì có thể đem lên Hội-quốc-liên hay một tòa án quốc-tế phân xử phái trái, thì sự xung đột của chủ và thợ cũng có thể để cho một thế lực thứ ba, như Chính-phủ hay tòa án chẳng hạn, làm trọng tài.

Vì lẽ ấy, ở dưới chế độ tư bản hiện giờ, người ta nghĩ đến hai cách khác sự định công để phân xử những việc bắt đồng ý giữa chủ và thợ : phương pháp hòa giải và phương pháp tài phán.

Ta nên phân biệt rõ hai phương pháp ấy. Hòa giải chỉ là một cách để cho chủ thợ gặp nhau, bàn cãi với nhau để tìm đến sự thỏa thuận cho cả hai bên, mà nếu không thỏa thuận được thì hai bên lại tự do, muốn làm gì thì làm ; lúc đó mới bắt đầu có sự xung đột. Trái lại xung đột đã lâu rồi mới dùng đến phương pháp tài phán, nghĩa là nhờ đến một thế lực khác, một thế lực thứ ba đứng ra phân xử hộ. Xem đó, thì tài phán quan trọng hơn hòa giải nhiều ; bao nhiêu quyền hạn, hai bên chủ thợ phải bỏ đi, ngồi yên mà chờ đợi lời phán đoán của trọng tài và khi trọng tài đã quyết định rồi, thì hai bên đều phải một mực tuân theo.

Ở bên Pháp, hai phương pháp kia đều có dùng đến cả, nhưng không bô buộc chủ thợ phải dùng đến. Nếu một bên muốn hòa giải thì khi xảy ra một sự xung đột, họ chỉ cần làm một tờ khai đưa cho ông chánh tòa hòa giải ; ông chánh tòa hòa giải sẽ gửi cho bên kia hết, và nếu bên kia nhận, thì chủ thợ phải người thay mặt đến, mỗi bên không quá năm

HỢP TÁC

(Trong hội đồng thành phố Hanoi)

- Chúng ta bắt tay nhau làm việc !

người. Hai bên nguyên bị họp nhau lại thành hội đồng hòa giải để điều đình với nhau. Cuộc điều đình nhược bằng không xong, ông chánh tòa hòa giải bảo hai bên mỗi bên định lại một hay vài người trọng tài. Giả thử các trọng tài không đồng ý với nhau, họ có quyền chọn lấy một người trọng tài nữa để phân xử. Nếu họ đồng ý thì họ viết và ký vào biên bản giao cho ông chánh tòa hòa giải làm bằng. Khi nào có cuộc đình công mà hai bên chủ thợ đều không nói gì, thì ông chánh tòa hòa giải tự ý hỏi hai bên có bằng lòng dùng phương pháp hòa giải tài phán thì ông ấy sẽ làm môi giới.

Nhưng có xứ phương pháp tài phán không phải là tùy ý thợ chủ theo hay không theo cũng được. Thí dụ như ở các xứ Danemark, Australie, Nouvelle Zélande, người ta đặt hẳn ra tòa án coi riêng về việc tài phán, và bắt buộc chủ và thợ phải đem việc xung đột của mình ra trước tòa án ấy phân xử, nhưng chỉ đối với những việc quan trọng, như sự xung đột của thợ các sở hóa xa hay một số khác có tính cách ích chung, hay khi có hợp đồng chung mà thôi.

Chủ và thợ, nhất là thợ, thường thường không tra sự cưỡng bách tài phán. Là vì bên chủ thì khó chịu vì một nỗi tự nhiên cứ phải tuân theo lệ của tòa án trọng tài, không hạ được tiền công thợ ; còn thợ thuyền thi bất mãn vì không dùng được phương pháp cuối cùng của họ là sự đình công. Vả lại, về pháp luật, thì một tòa còn có thể dựa vào những qui lệ đã định để lên án chứ về mặt kinh tế thì tòa án không biết lấy gì làm căn bản để phân xử cả. Thí dụ như thợ đòi tăng lương lên 10%, chủ nhất định không chịu, thì tòa án làm thế nào mà định đoạt cho công bình được, làm thế nào

(Xem tiếp trang sau)

Hoàng-Đạo

Bản có bán

THO' THO' của XUÂN DIỆU

45 BÀI THƠ CHỌN LỌC RẤT KỸ.

TRONG MỘT QUYỀN SÁCH TUYỆT ĐẸP

Rất nhiều bài thơ chưa hề in

Số in có hạn. Bạn ở Hanoi có thể mua ở Tòa báo
Giấy Vergé Baroque Crème, khổ 16x25 : 1\$20
Giấy L. B. N. Voiron, khổ 14x22 : 1\$00

Câu chuyện hằng tuần ...

HIEN GIỜ về quốc tế có hai thuyết đáng chú ý.

I. Thuyết triệt Anh của bọn Đức, Ý, Nhật.

II — Thuyết đồng tiến của Đức.

Ở mục này tôi đã nói Nhật giải truyền đơn bài Âu, mục đích chỉ sút công kích người Anh, và xui giục dân Âu công kích người Anh. Làm việc quan trọng ấy, vị tắt Nhật đã không bao giờ với Đức và Ý.

Bao nhiêu miếng ngon lành béo đỡ ở trên mặt địa cầu Anh đã chiếm cả. Vậy chỉ hạ Anh là trở nên giàu xịu. Thuộc địa Anh đem chia ba mảnh phần vẫn còn lô chán. Và biết đâu họ đã không ngầmchia với nhau rồi. Chẳng hạn Áo-đô, Úc shau v.v. Nhật, Phi-châu v.v. Ý, và Canada v.v. Đức.

Muốn đạt cái mục đích vĩ đại ấy, họ cần phải chia rẽ Pháp, Anh. Vì vậy mà Đức một mệt thân với Pháp, một mệt kịch liệt công kích Anh. Còn Ý thì làm trái ngược nghĩa là thân Anh, bài Pháp.

Không biết rõ mưu của họ có thành không? Nhưng ai ngầm cài tai của họ về việc chia rẽ Pháp, Ý, cũng phải ghê sợ cho Pháp và Anh.

Bỏ là thuyết « triệt Anh ».

Còn thuyết đồng tiến của Đức, thì người ta trông thấy càng rõ rệt hơn.

Cái mộng đồng tiến có từ thời Bismarck, nay hình như Hitler lương thực hiện. Bắt đầu chiếm Áo để có thể chiếm Tiệp. Vì Tiệp là cái chìa khóa mở kho lúa, kho than, kho dầu Ukraine và Besarabie.

Áo thi Đức nuốt v.v. một miếng xong ngay. Còn Tiệp, ngoài những đất đai biển cho Đức, nay đã thành một nước chư hầu của Đức. Đức chỉ còn việc đi qua Tiệp mà vào Ukraine.

Ukraine trước kia là một dân tộc tự trị, sau chia về ba nước Áo, Thổ, Nga. Nga đã chiếm phần của Thổ

Ngày nay, một phần lớn đất Ukraine thuộc Nga, một phần thuộc Phổ-lan-nhã, một ít thuộc Tiệp-khắc, và một rẽ thuộc Hung-gia-li. Hai nước Phổ và Hung đòi chiếm phần thuộc Tiệp để được liên kết. Nhưng Đức quả quyết ngăn cản, dù có Ý v.v. hùa với hai nước kia.

Ngoài mặt, Đức làm như tha thiết bênh vực Tiệp, nhưng kỹ thực chỉ cố giữ riêng về mình con đường đồng tiến. Việc ấy Đức làm đã xong.

Kể đến việc xui dân Ukraine ở Phổ-lan-nhã đòi tự trị. Việc này hiện đương làm cho Phổ lo sợ và muốn quay lại thân Nga. Dân Ukraine ở Phổ mà được tự trị thì dân Ukraine ở Tiệp, ở Nga, ở Hung cũng đòi tự trị. Lúc bấy giờ Đức chỉ đứng lên một cái là lập thành nước Ukraine độc lập.

Bộc lập như nước Mân-chau ấy mà!

Một mặt Đức xui dân Ukraine đòi tự trị.

Một mặt Đức giữ gìn hết lực lượng của Anh, Pháp vào phía tây. Muốn được thế, Hitler chỉ phinh Mussolini một câu, rồi hứa một câu nữa là khiếu được Mussolini đòi Corse, đòi Tunisie, đòi lung tung Cò nhiên là Anh không thể v.v. chiếm Tunisie, nghĩa là chiếm mất con đường Áo-đô, Úc shau của mình.

Thế là cả Anh Pháp cùng chú ý vào Méditerranée và không để mắt tới Ukraine nữa.

Làm một việc dữ dội như thế mà Hitler vẫn giữ thái-lộ hiền lành: Hòa với Pháp, lại ngõ ý muốn cùng các nước lập hội nghị Tài Bình nữa.

Chưa biết rồi Hitler đi đến đâu?

Khải Hưng.

Tài phán và hòa giải

(Tiếp theo trang trén)

mà biết tăng lên là hợp lý, mà nếu tăng lên thì tăng lên bao nhiêu. Vì thế cho nên ở xứ nào cũng vậy, tòa án trọng tài không được ai bằng lòng cả. Tuy nhiên ở Norvège, một xứ rất văn minh ở miền bắc châu Âu, người ta đặt ra một đạo luật khả dĩ cho là hợp lý. Đạo luật ấy định rằng mỗi khi có tờ hợp đồng chung giữa chủ và thợ, thì hai bên có sự xung đột bắt buộc phải điều định và nếu điều định không xong thì phải đem việc bắt bình ra trước một tòa án riêng; nếu không có hợp đồng chung thì chỉ bắt buộc phải điều định mà thôi, nếu không điều định xong thì tùy ý.

Nhưng lập ra cơ quan hòa giải và trọng tài cũng chưa đủ: cần

phải có những cơ quan khác liên lạc chủ với thợ và nhất là đề cho thợ có quyền ngó tới công nghệ của mình nữa; đó là công việc của những hội đồng tư vấn do chủ và thợ bầu lên để cho chính phủ biết ý kiến của mình.

Song dẫu lập ra cơ quan cho thật nh.ều chăng nữa, sự xung đột của chủ và của thợ không sao hết được, nếu hai bên chủ thợ không nhận thấy rằng phải hợp tác với nhau thì làm việc mới có kết quả. Nhưng một bên cứ muốn kéo chăn về cả phần mình, thì sự xung đột tự nhiên là phải xảy ra vậy. Chỉ bao giờ có công binh đến tuyệt đối thì mới hết xảy ra sự xung đột mà thôi.

Hoàng-Bạo

chiếm ở Tàu và không đòi chiến phí, để hợp tác cùng Tàu chống với Nga.

— Đại đội quân Nhật đã kéo đến Quảng Đông để sắp đánh Quảng-tây, và 60 chiếc chiến hạm Nhật đã kéo đến vịnh Bắc kỳ, định cho quân đỗ bộ ở Bắc-kỳ và Vị chúa. Còn phần quân Tàu vẫn đang lồng công kích Quảng-châu.

Tin sau cùng — Quân Nhật đương dự bị đánh Thiểm Tây.

(Xem tiếp trang 21)

Việc tuần lễ

Việc Âu chau — Hanguy viện Pháp đã chuẩn y đạo dự luật tài chính của Nội các Daladier; có 366 phiếu thuận, 229 phiếu phản đối. Đảng Cộng sản đã ký liệt công kích Chính phủ.

— Tỉnh bang giao Pháp, Ý mỗi ngày một nghiêm trọng: Ý đã hủy bỏ hiệp ước thân thiện Pháp, Ý ký năm 1935 (Theo hiệp ước này Chính phủ Pháp đã nhượng nhiều quyền lợi ở Tunisie và một ít đất ở Lybie cho Ý, cốt để đối phó với Đức sau khi Đức thi hành chế độ cưỡng bách tông quân) Ông Daladier sẽ sang kính lỷ xí Tunisie. Ý nói đó là một cử chỉ khêu khích, nhưng Ý sẵn sàng đối phó.

— Viêt bang giao Đức, Mỹ cũng mỗi ngày một gay go. Bang dân chủ Mỹ yêu cầu Chính phủ tuyệt giao với Đức về mặt thương mại.

— Ở Tây-ban-Nha, Franco đã mở cuộc tổng công kích ở Catalogne. Nhưng quân Chính phủ chống lại rất hăng.

— Xứ Palestine vẫn rối loạn, dân Árập bị quân lính Anh đàn áp rất tàn nhẫn.

Nga Nhật lại lôi thôi vì bản hiệp ước đánh cá — Nga muốn lấy lại quyền đánh cá của người Nhật ở trong bờ biển Nga (ngbà là Nga đòi hủy bản hiệp ước tạm thời cho Nhật đánh cá trong bờ biển Nga, hết hạn ngày 31-12-38) nhưng Nhật không chịu.

Theo tin báo Tàu thì Nga, Nhật sẽ xảy ra chiến tranh đến nơi; tại biên giới Nga-Mãn, quân hai bên đã kéo đến rất đông. Tàu lãnh sự Nga ở Hakodate (trong đảo Yesso) đã đóng cửa (tin của Đức).

Trung Nhật chiến tranh — Nhật tuy nhiên bỗn moan trả lại hết các đất đã

SÁCH BÁO MỚI

SAIGON TIẾN HÓA, báo ra ngày thứ tư và thứ bảy do ông Trần Trọng Cử làm chủ nhiệm. Báo quán ở 62, Rue des Reims Saigon.

ĐƯỢC CÔNG LÝ, tuần báo ra ngày thứ hai, do ông Nguyễn Thế Phượng làm Quản lý. Báo quán ở 35, rue Ciatat, Saigon.

Được tin đến 30-12-38 ông Lâm Thành Thị sẽ cho xuất bản tờ báo « SÁNG ». Báo quán ở 42, rue Gustave Vinson Saigon.

31-12-38, ông Trần Văn Tuyền sẽ cho xuất bản tờ « VĂN HÓA ». Báo quán ở 136E và 138E Rue Pellerin, Saigon.

Người yêu của Hoàng-thượng của ông Nguyễn Vỹ do nhà Minh Phượng xuất bản. Mỗi cuốn giá 0p15.

CẨU Ô

Trẻ tuổi có bằng thành chung, đã học qua ban Tú Tài, muốn tìm một chỗ dạy học tư ở Hà-nội để có thi giờ học thêm. Hồi tháng 12-38, ông Trần Văn Tuyền sẽ cho xuất bản tờ báo « CẨU Ô ».

— Trẻ tuổi, đứng đắn, có bằng D. E. P. F. L., hiện đương học ban tú tài, muốn tìm một chỗ dạy học ở tư gia. Lương giá bao nhiêu cũng được. Hồi M. Bồ-nhu-Duyệt, secrétaire à la Trésorerie Générale (Service des Récépi... Bézel

Về giải thưởng văn chương T. L. V. B.

Sách dự thi chung tôi đã đọc xong, nhưng ban giám khảo phải hoãn ít lâu nữa (Trong vòng tháng Janvier 1939) mới layen bố kết quả vì số tác phẩm năm nay nhiều quá và chia làm nhiều loại khác nhau.

HỢP TÁC

Hội viên Pháp của thành phố Hanoi đã bắt đầu hợp tác với hội viên Annam.

Tay trong tay, theo như lời ông Lê Thăng.

Mà có lẽ cả chán chẳng sau đất nữa.

Sau hội họp vừa rồi, ba ông Pano Taob, Phạm Hữu Cường và Bùi Ngoc Ái (trưởng hội đồng thành phố) một bản đề nghị yêu cầu: 1) số hội viên Annam ngang với số hội viên tây; 2) chức đốc lý do dân cử; 3) mờ ông quyền đầu phiếu không khéo, ông đốc lý nói nên đem bản ấy lấy chữ ký riêng của từng người.

Các ông hội viên Pháp nhất định cho chúng ta biết thái độ. Một thái độ các ông cho là hợp với công lý. Và lại có không hợp với công lý nữa, các ông ấy cũng cóc cần.

Trừ ông Dassier ra, là người biết điều nhất, vì ông đã bằng lòng cho số hội viên Annam tăng lên tám người rồi dần dần tăng lên bằng số hội viên Pháp, các ông hội viên

Pháp đều theo ông chùm của họ, đốc lò họ malanh, nhất định chối từ không cho số hội viên Annam bằng số hội viên Pháp.

Đó là lối hợp tác riêng của họ đấy.

Và họ nêu ra nhiều lẽ lầm.

Nhưng lẽ ghê gớm cả.

Thí dụ như ông Ortoli bảo rằng chế độ hiện thời có ai chỉ trích đâu mà sửa đổi. Mạn phép ông, thực là buôn cười nôn ruột. Không ai chỉ trích cả: thí ra báo chí Annam đòi sửa đổi từ xưa đến nay đều là chuyện chiêm bao, và năm ngoái, hội viên Annam từ chức cho nó vui mà thôi.

Thì như ông Humbert thú thật rằng không biết một tí gì về những chi dù đặt ra chế độ hiện thời nên

Cùng các Đại lý

Ngày Nay

Vì số mùa xuân 1939 in tốn kém nhiều, nên bản báo yêu cầu hết thảy các Đại lý:

Trước ngày 20 Janvier 1939 các ngài xét xem có thể bán được bao nhiêu số, biên thư về cho chúng tôi biết. Bán bao nhiêu lấy ngắn ắt thoi vì bản báo không nhận lấy lại báo ể và coi những số các ngài lấy như là bán hết cả.

Bến ngay ấy bạn Đại lý nào chưa tính giá hết số tiền nợ cũ, phải bản báo sẽ bắt buộc định việc gửi Số Mùa Xuân 1939.

Xin các bạn lưu tâm cho.

Ngày Nay

NGU'O'I. va VIEC

không trả lời được. Tuy nhiên, ông vẫn trả lời, thế mới chừng Ông bảo ông tướng rằng không nên thay đổi gì cả, ông nhận làm hội viên để làm việc không nên mất thì giờ quý báu để tìm lỗi, những sự sửa đổi tự nhiên nó sẽ đến, nếu mỗi ngày kia nó hợp lý.

Nhưng nó lại hợp lý mất rồi, mới chết chử. Vậy ông đừng nên tưởng gì cả còn hơn.

HÒA ƯỚC

Ác ông khác, theo đuổi đốc tờ họ malanh, trái hẳn với ông Humbert, làm ra vẻ thuộc lịch sử lâm.

Chim chóc bay qua, hãy dừng lại! Ngựa lừa di ngoài phố, hãy đứng yên! Cả chó chạy rộng, cả bò đương nhai cỏ nữa, hãy lắng tai mà nghe cái lý cứng cáp của ông Marliangeas và đồng chí của ông ấy!

Các ông ấy bảo: Thành phố Hanoi là một thành phố Pháp, kết quả của một hòa ước giữa Hoàng đế nước Nam và nước Pháp cộng hòa. Như vậy ta phải theo đúng hòa ước ấy mà cứ đề nguyên.

Nhưng mà hòa ước nào thế, các ông hãy nói cho nghe thử? Người ta thường bảo người Pháp không biết địa dư, các ông đừng làm cho người ta có thể bảo người Pháp ít thuộc lịch sử nữa.

Thực ra, các ông à, thành phố Hanoi là đất Pháp không phải là do một hòa ước nào cả. Ngày mồng một tháng mười năm 1888, Hoàng đế Annam tự nhiên có lòng tốt ký một đạo chỉ dụ cho không nước Pháp đất thành phố Hanoi, Hải Phòng và Tourane, cũng hình như ông tuân yêu ông sứ dem biểu ông chia sưu sám banh vậy. Có thể thôi, Đạo dụ ấy không được dem ra nghị viện Pháp xét như hòa ước ký với Siam vừa rồi, mà cũng chẳng được chính phủ bên Pháp chuẩn y nữa, không có tinh cách gì của một hòa ước cả.

Trong đạo dụ ấy, bay-néi đề lấy lòng ông Malanh — trong hòa ước ấy không thấy nói trong hội đồng thành phố cần phải có mươi hai ông tay đề bắt tay — hay là bóp tay cũng chẳng biết — sáu ông Annam gì cả.

Dẫu sao Hoàng đế Annam đã thay mặt chúng tôi có lòng tốt biếu người Pháp đất Hanoi, thì các ông thay mặt người Pháp lại không có lòng tốt biếu chúng tôi cái gì ư?

Có dì có lại mời toại lòng nhau, lè phép Á-dông dạy thế.

TRUNG KỲ BỒNG LAI

TRUNG KỲ vẫn là một bồng lai.

Cho các ông mũ cánh chuồn và các vị bang hạnh cao, lý toét lớn.

Còn dân thì kè đèn làm gì. Họ nghèo đói xơ xác, rách và bẩn lấm kia. Chỉ đáng để cho người ta lột

áo mà thôi.

Không tin, cứ đi vào trong Trung thi đủ biết. Bất cứ một việc cõi con gì dân cũng bị lột cả.

Một vài cái thí dụ Theo báo

Tiếng Dân, hôm

rằm tháng mười,

ở làng Thanh Mỹ,

tỉnh Quảng Nam,

có đám đánh lộn.

Việc đem lén

Phủ, hai người

đánh nhau được

ông phu nghe rồi phê giao tờ báo

cho chánh tổng đi khám. Nhưng

triện của quan có mội tên linh lệ

giữ, hai người kia phải đưa mỗi

người 0.20 mới được dấu son đóng

vào. Đó là theo lệ ngày xưa « bắn

son lấy tiền » mà đến bây giờ,

dưới một chế độ duy tân, người ta

vẫn giữ làm quốc túy.

Ở làng Tịnh-lây, cũng tỉnh Quảng nam, dân ta thán rằng lý trưởng và hương bộ rất nhũng lạm: mà tháng một năm ngoái, lý bộ làm đơn trưng đất mới khai phá, bắt dân mỗi người nộp từ 020 đến 2400 đến về tiêu riêng với nhau, nào tháng sáu năm nay, nhân kỳ sức

quyền Quốc trại, bắt dân chịu mỗi

người từ 020 đến 060.

Còn ở hạt Mai - Lộc, cũng tỉnh Quảng-nam nốt, quan trên sức mệt phu đi làm xân ở Giồng thi cường hào bắt ép dân đi phu, ai muốn tránh lẽ tự nhiên là phải có lẽ vi thiêng cho họ.

Đó là trong một tỉnh Quảng-nam.

Ở các tỉnh khác, cũng không khác gì cả. Ông Phạm Quỳnh hẳn là sung sướng vì đã thấy trong nước đều giữ được quốc hồn quốc túy cả.

Trong khi ấy, các ông đội mũ cánh chuồn ra oai. Từ báo Dân bị cầm, chủ nhiệm mời và cũ đều bị phạt tù vì một tin có thể làm náo động lòng dân đã đăng ở các báo khác rồi. Gần đây, chủ các hiệu sách Hương-giang, Thành-niên, A. I. S. Bắc - lập đều bị phạt 1 tháng tù vì bán báo Tin tức. Lại hơn hai mươi người bị phạt tù từ 3 tháng đến 3 năm vì đã tụ họp ở Viện dân-hiệu

để làm từ yêu cầu đưa cho dân viễn, tự hợp trong trật tự và không có tinh cách bạo động gì cả.

Thật là một cảnh bỗng lai. Nhưng bọn ông Phạm Quỳnh và báo Ký sự không lồng lấy những việc ấy làm cản hàn để cản động cho lý tưởng quốc gia của họ. Họ thường bảo rằng những nước có vua như nước Anh vẫn là những nước văn minh và sung sướng, và như muốn khuyễn ta lấy đó làm gương. Nhưng họ quên không nói rằng ở dưới bàn tay vua Anh, dân nước ấy được hưởng tự do và bình đẳng, không bao giờ vì lu hợp mà đến pồi phim lú, và ra báo không bao giờ bị cầm.

Tin sao cảng — Ông Phạm Quỳnh cho biết rằng ông không quên gì cả, không quên đi ngủ buổi tối và áp no buổi sáng.

BẮT TAY

UNG như các ông hội viên Pháp của thành phố Hanoi, bắt tay hội viên Annam, Nhật cũng đương muốn bắt tay Tầu.

Thủ tướng Nhật tuyên bố rằng sẽ không muốn lấy đất đai của Tầu, trai lại, sẽ làm cho Tầu có quyền chủ nhân trên lãnh thổ của mình, nghĩa là bắt các nước Âu Mỹ trả lại đất đã nhượng, và mưu che Tầu được sung sướng và văn minh. Nhật sẽ không lấy đến một trinh, và chỉ để lại một ít quân để tiến trừ hết nạn Cộng sản và giúp đỡ Tầu chỉnh đốn lại mà thôi.

Thực là tử tế quá. Tầu còn đợi gì mà không giơ tay ra bắt và sẵn lòng hợp tác với Nhật theo lối ông

Lê Thăng hợp tác với các ông hội viên thành phố Pháp nữa.

Nhưng Tầu hình như không ra cái lối hợp tác ấy. Cho nên lại được bom ném xuống Trùng Khánh và được quân Nhật đưa hơi ngọt sang cho mà dùng.

Hoàng Đạo

ĐƠN NẤY XUẤT BẢN

Hanoi làm than

của Trọng Lang

0p.55

TRƯỚC VÀNG MÓNG NGƯA của

Hoàng Đạo

0.35

BÌ VỎ

của Nguyễn Hồng

0.55

GIA ĐỊNH

của Khải Hưng

0.60

GIÓ ĐẦU MÙA

của Thạch Lam

0.35

NỐI LÒNG

của Nguyễn khắc Mẫn

0.40

NỬA CHÙNG XUÂN (nghìn thứ 15)

của Khải-Hưng

0.60

Sắp có bán

ĐƠN CHỞ của Khải-Hưng

Đang in :

của Khải-Hưng

HỢP TÁC

BA hội viên thành phố Phan Thành, Phạm Hữu Chương, Bùi Ngọc Ái đem ra hỏi ý kiến riêng các hội viên Pháp, Nam và ba đề nghị : 1) Số hội viên Pháp, Nam ngang nhau. 2) chức Đốc lý do thành phố bầu. 3) Mở rộng quyền đầu phiếu.

I.—Về đề nghị thứ nhất, các ông hội viên Pháp trả lời « không » hết (1).

Và những lý do của các ông là : a) Hà-nội là một thành phố Pháp.

Vậy cho sáu hội viên An-nam được có mặt ở hội đồng là một điều khoan hồng của các ông hội viên Pháp đấy. Đáng lẽ phải bầu cả 18 hội viên Pháp để cai trị thành phố Hà-nội bằng tiền thuế của phần đông dân An-nam Hà thành đóng góp.

Thế mà xưa nay minh cứ tướng An-nam sinh trưởng ở thành phố Pháp cũng là dân Pháp và minh cứ tha thiết yêu nước Pháp bình đẳng nhân đạo mãi !

b) Dân Pháp đóng thuế nhiều hơn mà lại di lính.

Còn một lý do đích đáng nhất thì không một ai viện ra. Là người Pháp mạnh, người An-nam yếu.

II.—Về đề nghị thứ hai cũng « không » gần hết. Trừ ông Tissot không trả lời, ông Dassier biếu đồng tình, và ông Giorgi cũng biếu đồng tình nhưng lại thêm một câu mỉa mai : « Nếu các ông hội viên An-nam trưởng sẽ được bầu làm đốc lý ? »

Những lý do của các hội viên Pháp trả lời « không » đại khái :

a) Nếu ông đốc lý được bầu mà không giàu thì thành phố sẽ phải trả lương. Tiền đâu ?

b) Xưa nay vẫn có một viên cai trị làm đốc lý thì đã sao đâu, đã có ai chỉ trích mà người ta còn bằng lòng nữa ?

Phải, đã sao đâu ? Chỉ phiền một nỗi nếu bầu lấy ông đốc lý càng không sao đâu, và không những không ai chỉ trích mà người ta còn bằng lòng nữa .

III.—Về đề nghị này, ý kiến chia rẽ. Một ít thuận, một ít nghịch và một số đông không trả lời. Nhưng thuận một cách lạnh lùng : « Cũng được ! » chẳng hạn.

Còn các ông hội viên An-nam ? Ý kiến các ông ấy thế nào ? Chắc là các ông ấy đồng ý với những ông hội viên Xã hội căm chur ?

Hết.

— Thôi vợ chồng nên dì hòa vi
quí, đừng đánh đập nhau mà họ
cười.

Trừ ông Đặng Vũ Lạc.

Đây này, những lời phê châm ngòc của ông Lạc mà những hội viên Pháp sẽ có thể căn cứ vào để đương đầu kịch liệt với phe An-nam :

Đặng Vũ Lạc phê : — Đồng ý về đề nghị thứ nhất — (Sao không bắt đồng ý nốt, cho ra con người can đảm bênh vực quyền lợi một thành phố tay ?) Đó là một bản thỉnh cầu (lời ông B.V.L.) mà chúng tôi, bọn họ hối cùi (cần gì phải đương vây thế ?) đã để lên quay đốc lý cũ, và có lẽ đã chayen lên Ủy viên điều tra rồi.

Về đề nghị thứ hai, không, vì cùng ý kiến với ông Gaillou (nghĩa là sợ phải trả lương ông đốc lý, nếu ông đốc lý không giàu). Vậy sao ông Lạc lại không se ra ứng cử đốc lý để không nhận lương ?

Về đề nghị thứ ba cũng không, vì những nhà ứng cử, kè cả chúng ta về khóa mới rồi đã nhận rõ cách dâng lá phiếu của một số cử tri. (Cả những lá phiếu bầu cho ông Lạc ? Tôi đây, tôi cam đoan với ông rằng tôi không bầu cho ông, và sẽ không bao giờ bầu cho ông nếu ông cứ giữ mãi cái thái độ.. can đảm hơn tay của ông).

Tin sau cùng — Những hội viên Xã-hội sẽ từ chức sau khi thảo luận xong về ngân sách.

Phải, đừng trước thái độ của các ông hội viên Pháp và ông hội viên Đặng Vũ Lạc thì từ chức là phải.

Ở lại nhục nhã lắm, nhất là đã tuyên bố những lời danh thép ngay khi ứng cử.

Nhị Linh

1) Ông Dassier — Không, nhưng hiện giờ có thể bầu 8 hội viên An-nam rồi dần dần lên tới số 12.

Paraltra en fin Décembre 1938

Solutions raisonnées

de Problèmes de Physique et de Chimie
donnés au Diplôme d'études primaires supérieures aux BE et BEPS
par VŨ LAI CHƯƠNG, Professeur au Lycée du Protectorat
... Enfin, l'ordre suivi permet aux élèves qui revisent leurs cours en vue de l'examen de trouver facilement, à la fin de chaque chapitre revu, les applications numériques correspondant à la partie du cours traitée dans ce chapitre...

Preface de M. A. Bernard, Inspecteur en chef,
adjoint au Directeur de l'Instr. Pub. en Indoc.

Edition LIBRAIRIE CENTRALE — 110, Rue du Pont en bois, Hanoi
Les souscriptions faites d'avance à la Librairie Centrale bénéficient
d'une remise de 10%.

Lettres et mandats (0\$70 le volume) adressés à M. Tô Văn Đức

Tranh vẽ về bang son ta

On bên Pháp, hè nói đến nghề họa bằng son ta, là phải nói luôn đến tên cha con ông Dunand, cũng như chúng ta nay, nói đến bệnh chó dại là đã nghĩ ngay đến Pasteur.

Người ta tranh nhau được sống lồng lây trong một buồng trang hoàng toát bằng son của Dunand — Phòng khách lớn của tàu Normandie tràn toàn vàng bạc.

Ngồi cách Paris gần nửa trái đất, ta không được cái vinh dự cả quyết, như các ông vừa rồi qua đầu xảo Paris đã được xem gần và ca tụng hết lời những tác phẩm vẽ bằng son ta đó. Song những hình chụp rải rác của những tác phẩm đó in đủ màu trong tạp chí l'Illustration hoặc đầy dẫy trong các báo mỹ thuật bên Pháp giờ qua cảng đã đưa lại cho ta sự ngạc nhiên hết sức : Vì ta tưởng không bao giờ với chất son ta, người ta đã có thể lồng lây được đến thế !

Trên một nền son then, rõ ràng « vàng trắng bạc » nhô lên trên khoảng trời tối ám u. Ánh xuồng nức mờ man sáng, vờn trong khe đá mấp mô...

Trên tấm khác, những con ngựa ôi vàng lực lưỡng tung bay trên không gian vàng ối...

Lại tấm nữa, những con thỏ bạc, mắt long lanh, đang thơ thẩn gặm những bông lúa vàng...

Vàng, bạc ; lại vàng rồi bạc ; nhưng ta đâu có ngờ những chất ấy đột nhiên đẹp lên được tới bức đó ?

Cái đẹp của vàng bạc đó ngang giáp với những hình dáng hoa lá lạ lùng, hoặc thoát tha lộn trong những nếp áo mỏng dịu dàng bay,

Nhưng Dunand không chịu lung lạc trong cái đẹp khắc khổ của kim khí đó mà thôi ; những nụ cười buồn, những cặp mắt tha thiết bỗng mảnh vỡ trúng lây của đủ các giống chim mà bao màu sắc óng chói hơn kém nhau do lạy ông kỳ khu xếp đặt chấp nối lại ; hoặc những dáng thiêng nử tròn trĩnh, thùy mị một cách ấm áp và nè oài mà ông mô tả bằng son tím đang như được sung sướng hít thở trong cái bầu không khí lả lướt bóng hoangoán của nền son ta, lại khiến ta càng ngạc nhiên hơn nữa. Ngạc nhiên lắm trong những cảm giác ém đèn.

Cái sán lạn của « Thiên phương đà đậm », cái rực rỡ hoang đường trong truyện thần tiên đã hiện ra sự thực rõ ràng sở mó được bằng

son sống, son chín, bằng vàng, bằng bạc, bằng sà cù, vỏ tráng do lõi biến chế đẹp đẽ của cha con ông Dunand mà ra.

Ông Dunand con hiện dương là khách quý của xứ Đông-dương và mới đến Hanoi được mấy hôm nay đã xem xét về chất son ta và cách lồng son.

Ước ao rằng trường Mỹ-thuật Đông-dương nay đang tìm tài về nghề son đó sẽ ngỏ ý mời ông ở lại ít lâu dạy cho cái kết quả kinh nghiệm rực rỡ của son Dunand trong hơn 30 năm trời nay ở đất Pháp.

Nguyễn Đỗ Cung

TINH THẦN NGHỆ SĨ

ONG Hoàng-ảo-Ngô là một nhân tài ai cũng chú ý. Ông làm ngạc nhiên Hà-nội vì những họa phẩm mà ông trưng bày ở hội quán Quảng đông. Tranh vẽ của ông có một sự linh hoạt rất dễ dàng, và có một đức tính dị kỳ là chẳng cần có nghĩa lý gì hết. Người ta không hiểu khi vẽ những bức tranh đó, ông bị xui giục bởi những cảm hứng gì.

Một mảnh giấy sẵn sàng, một ít mực và thuốc xanh đỏ, mười phút đồng hồ, ấy thế là ông chế tạo được một bức tranh cổ hoa, có lá, có chim chóc, và có một vẻ trơ trẽn rất đáng khen.

Nhân tranh ông, người ta có cảm tưởng đứng nghe một thầy đồ bêm mê đọc rất thao những văn thơ cõi nhân.

Những văn thơ mà ông nhắc lại nhiều lần đến nỗi tưởng là của ông : đối với người Á-dông, sự thành thạo ấy vẫn được người ta trọng.

Vừa rồi, ông Hoàng phân giải về nghệ thuật ở hai cuộc diễn thuyết. Cuộc thứ nhất tại hội Khai tri tiến đức, nói về mỹ thuật Trung hoa ngày nay. Cuộc thứ hai ở hội Tri tri, nói về sự sinh hoạt của họa sĩ. Tôi rãnh bồi bàn đã bỏ lỡ cuộc thứ nhất : tôi vẫn tò mò muốn xem trong người đàn ông danh tiếng ấy có tư tưởng nào không. Tôi chú ý để khỏi lỡ dịp thứ hai. Tôi thử từ vựng rồi, sốt sắng với mọi người, tôi đã đến nghe ông nói ở hội Tri tri. Và tôi lại bồi bàn.

Ông Hoàng-ảo-Ngô không phản giải chi hết. Ông nói toàn những câu mơ hồ, bày giải những ý kiến rẻ tiền ; hàng hồn phát biền những tư tưởng thô sơ, và tin rằng toàn là những sự mới lạ.

Bản vẽ cái tinh tra đẹp tự nhiên của loài người, về mỹ quan của từng hồn người, ông tuyên bố rằng loài người dù nhon hay nhô đều yêu sự đẹp và mỗi người yêu một cách khác.

Ông lấy rất nhiều thí dụ để làm đỡ những tư tưởng ấy. Thí dụ nào cũng nông nỗi như thí dụ nào.

Sau cùng, ông nói đến thần thế, ông lấy đời ông làm cái gương của cả cho các nhà họa sĩ theo. Ông kể cái tiêu sử của ông bằng một giọng calm động :

— Tôi, tôi vẽ từ năm lên sáu tuổi ; tôi ham vẽ lắm, cha tôi cầm tôi vẽ thi công cứ vẽ, tôi vẽ liên tục, tôi vẽ khắp mọi chỗ, tôi vẽ quên ăn, tôi vẽ quên ngủ, và một đêm ngủ tôi thức dậy để vẽ đến hai mươi lăm x.

Chưa bao giờ một người có tiếng lầm lịt nồng nỗi một cách tự phô, và tự phô một cách ngày thơ đến thế !

Lê Ta

AN - THAI

GRANDE FABRIQUE DE POUSSE-POUSSE
2, Rue de Nguyễn - Trọng - Hiệp
HANOI

?? 1936

XE KIỀU MỚI

Gặp khi gió lèp mưa dọn,
Dùng xe AN THAI chẳng còn cõi gl

Có bán dù cá :

VÀI, SĀM, LỐP
và đồ phụ tùng xe tay

CON ĐƯỜNG SÁNG

TRUYỆN DÀI của NHẤT LINH và HOÀNG ĐẠO

(Tiếp theo)

DUY ngày ngất đứng nhìn những mảng trời sáng, trong lòng nào nức một sự ham muốn không bùi bối. Cảm thấy mình dột nhiên rơi vào một cảnh mộng, chung quanh là những mảnh trời huyền ảo mà chàng mong ước. Chàng không thấy có sự gì khó khăn nữa; cái đời truy lạc của chàng như lui về xa lăm, chỉ còn lại, mạnh mẽ như chứa đầy nhựa, cái mầm non của một đời mới, sáng sủa và trong trẻo như đời mới của Thơ buổi sáng hôm nay.

Nghĩ đến Thơ, Duy giật mình, nghĩ thăm:

— Nếu Thơ quay lại trông thấy mình thì phiền quá.

Lúc bấy giờ Duy mới nhận thấy mình đứng chăm chú nhìn Thơ, và chàng thấy dáng điệu của mình tro trên như một gái giang hồ. Chàng vội vàng lui lại sau bụi tre, và khó chịu khi nghĩ rằng cứ chỉ ấy có vẻ lẩn lút.

Duy bết sức lấy dáng tự nhiên bước lên di thẳng đến cánh đồng. Chàng định bụng làm như tình cờ gặp Thơ và sẽ cố ý thốt ra một câu ngạc nhiên: « có Thơ đấy à? » Song những tiếng ấy như nắc trong họng không ra được. Chàng chưa chát nghĩ rằng bắt đầu từ đây, thái độ của chàng đổi với Thơ sẽ không bao giờ được thẳng thắn như xưa nữa.

— Anh Duy ! Anh Duy !

Nghe tiếng gọi của Thơ, Duy quay lại và giả vờ ngạc nhiên:

— Kìa cô Thơ.

Chàng lấy làm lạ rằng Thơ đổi với chàng vẫn thân mật và chàng vui vẻ nhận thấy Thơ vui cười nhìn mình, với đôi mắt long lanh sáng. Tâm hồn Duy bỗng tươi

hắn lên như bông lúa chín gấp ánh nắng.

— Thấy chàng đến, những bợ gặt đều dừng tay đứng lên chào, rồi lại cúi xuống làm việc. Tiếng hái đưa vào gốc lúa lại bắt đầu đều đều, nhẹ sột soạt như trâu bò ăn cỏ. Thơ tình nghịch nhào Duy, hai gò má phơn phớt hồng.

— Anh mới về đấy à ? Có gặt giúp em được một tay không ?

Rồi nàng cười vang lên, tiếng cười ròn rã Duy tưởng chừng như diệu dàn của buổi sáng trong. Chàng mỉm cười đáp :

— Tôi vè cũng chỉ có ý ấy thôi. Nhưng cô phải trả công tôi kia.

Duy bỗng dừng lại lo lắng. Câu nói đùa của chàng, chàng thấy có ngu một ý lợi lả. Nhưng Thơ ngày thơ nhìn chàng, nét mặt chỉ

lộ ra một nỗi vui mừng trong sạch.

Sợ nàng dò biết được ý mình, Duy vội vã nói tiếp :

— Đề tôi cắt lúa cho cô xem.

Thơ cười :

— Gặt mà anh gọi là cắt được thi em cũng đến chịu.

— Ủ thì gặt.

Duy mượn của một người thợ một cái hái và vui vẻ bước vào ruộng đứng theo hàng với những thợ gặt, nhanh nhẹn đưa hái vào gốc lúa. Thơ vỗ tay vui sướng nhí nhảnh như một con chim non, chạy lại gần nhìn chàng gặt một cách khó khăn ngượng ngáp và cười rúc rích mỗi khi chàng đưa hái nhầm chỗ. Bọn thợ gặt cũng rúc rích cười theo.

Duy cười to hơn ai hết. Mùi thơm của lúa chín lấn với mùi

rạ ướt mới cắt xong lên, khiến chàng say sưa, ngây ngất. Thỉnh thoảng chàng ngừng lên nhìn nét mặt trong trẻo của Thơ in hình lên nền trời cao sáng và tự nhiên chàng cảm thấy sung sướng vui vui như một người đương đại chờ trong gió thơm những sự vui mừng êm ái chưa đến nhưng biết chắc rằng thế nào cũng đến.

V

Thơ thấy trong lòng êm ái. Nàng ngồi tèm trầu nhưng mắt vẫn nhìn ra ngoài cửa sổ. Qua kẽ lá thưa của mấy cây tường vi, một đám mây trắng lững thững trôi trên vòm trời màu nguyệt bạch. Nàng cảm thấy tâm hồn nàng nhẹ nhàng như đám mây ; một nỗi vui không cõi rẽ rung động trong lòng, khiến nàng xao xuyến muôn nhảy múa hay cất tiếng hát vang. Nàng thấy cái gì cũng tươi sáng, đẹp đẽ, vui vẻ lạ thường. Mấy luống cải trong vườn, hoa nở vàng, nàng trông rực rỡ như những bông hoa nắng. Tiếng chim sê đối đáp nhau đâu đây, ngày thường nàng không để ý đến, hôm nay Thơ nghe như tiếng ca ngợi cuộc đời sáng đẹp.

Tho dắt mày miếng trầu mới tèm vào trong quả, nắn lại những miếng cau lồng dò thẳm, rồi nhẹ nhàng cầm quả đến bên sập gụ, dè canh bà Tham :

— Thưa mẹ, trầu đây ạ.

Rồi lơ đãng nhìn những người ngồi đánh tò tòm, dương châm chú vào quân bài, Thơ nghĩ thăm :

— Sáng tươi tốt đẹp thế này mà đánh tò tòm thì thật hoài.

Thơ vẫn vui nghĩ đến cảnh đồng lúa chín vàng, gió hanh lay động dưới ánh nắng và nàng thoáng

Docteur

Cao xuân Cầm
de la Faculté de Paris

CHUYÊN TRỊ :
BỆNH HÓA LIỄU và NỘI THƯƠNG
Khám bệnh tại :
153, Henri d'Orléans — Hanoi
(Phố cửa Đông, cạnh Hội Hợp Thiện)

Sách « Nói chuyện nuôi con » của
bác-sĩ làm có bán tại hiệu Nam
Ký, phố Bùi-hồ, 17 Francis Garnier,
Hanoi. Giá 0p.35 một quyển

MAI-ĐÊ

28, PHỐ HÀNG ĐƯỜNG — HANOI

MỚI VỀ :

Nhiều hàng LEN và TƠ
LỤA TỐT, ĐẸP, ĐÚ
KIỀU MỚI, ĐÚ CÁC MÀU
GIÁ HẠ KHÔNG ĐẬU BẰNG

VÔ-ĐỨC-DIỆN
KIẾN TRÚC SU

8 — Place Negrlier,
Bờ - hồ — HANOI

thấy hiện ra trước mắt nét mặt rắn rỏi của Duy :

— Trông anh ấy lúc nào cũng có vẻ buồn.

Và nàng thấy lòng nàng hơi se lại. Tho nghĩ đến những lời dị nghị về cuộc đời chơi bời của Duy, nàng lò mò sợ hãi như đứng trước một sự gì nguy hiểm nhưng nàng không rõ ra sao; nàng cố ý không nghĩ đến nữa, để nhớ lại những kỷ niệm êm đềm hơn, rõ rệt hơn mà nàng vẫn giữ kín trong ký ức như những bông hoa ngày còn di học nàng ép ở trong sách : Hồi còn bé, nàng chơi đùa với Duy, trong những buổi sáng trời đẹp như hôm nay hay những đêm trăng mát, và nàng cảm thấy rằng Duy nàng gấp hôm trước giống hệt cậu bé con vui vẻ và lúc nào cũng bênh vực nàng.

Bỗng có tiếng động ngoài vườn. Tho thấy tim đập mạnh, nhưng nàng không quay mặt lại, yên lặng nghe tiếng giày lạo sạo trên sỏi.

Nàng thất vọng khi nghe thấy tiếng bà hàn Minh lên tiếng. Nàng nghĩ thầm :

— Anh ấy nói sang chơi kia mà.

Nàng mỉm cười một mình khi nhớ ra rằng Duy không hẹn rõ giờ nào. Nhưng trời hôm nay đẹp đẽ quá, lòng nàng vui vẻ quá, nên nàng tưởng chừng như không sao thiếu được cái vui gặp mặt Duy.

Bà hàn Minh dỡ lấy chén nước, nhìn Tho nói :

— Cô Tho sao hôm nay không tươi thế?

Tho e ấp nhìn mẹ, phảng phոong sợ bà Tham dè ý đến làn phấn nhạt nàng vừa mới theo lên má, nhưng thấy mẹ còn mải xoay bài nàng vỗ đít.

— Kia, cậu tú. Mời cậu vào chơi.

Nghe tiếng ông Tham nói, Tho giật mình, nhưng nàng vẫn đứng im không nhúc nhích. Cảnh vật chung quanh nàng bình như không có nữa, tan vào khinh không, một thứ khinh không yên

lặng, trong đó vang lên giọng nói mạnh mẽ của Duy :

— Được à. Cụ dè mặc con.

— Cậu vào đây. Chả mấy lúc cậu về chơi, ngồi một hồi nhé.

— Bầm thôi à. Đề con ngồi xem cũng được.

Chàng kéo ghế lại gần sập. Cụ Tham vừa đánh bài vừa hỏi chuyện. Duy trả lời như cái máy, và lặng yên như chăm chú nghe. Kỳ thực, ngay từ lúc vào, chàng đã dè ý đến Tho và chàng biết Tho đương long lanh nhìn mình.

sáng, mà một cuộc đời ấy, Tho sẽ là một nàng tiên diễm ảo ở nơi bồng-lai nào lạc về dã ngày ngày an ủi sự buồn nản mênh mang của lòng chàng.

Mặt Duy ngừng lại đôi môi đỏ thắm của Tho, và một sự thèm muốn rạo rực làm mạch máu chàng chạy mạnh thêm. Chàng ngây ngất muốn đặt tay lên cặp môi mà chàng chắc sẽ mềm và thơm một cái hôn nồng nàn say sưa.

Bỗng Duy cau mặt cúi xuống, hai tay ôm lấy đầu. Chàng vừa

Trong lòng chàng thấy êm ấm như một tia nắng vụt hiện ra trong cảnh sương mù lạnh lẽo.

Một lúc lâu, Duy kéo ghế sát gần đến bên cột, dè mặt khuất vào bóng tối. Tho biết là chàng muốn nhìn lại mình, tự nhiên thấy e thẹn, hai má nóng bức. Nàng vội cúi mặt xuống: hai hàng lông mi se se rạng đông. Duy ngồi lặng yên trông sang. Chàng hồi hộp nghĩ thầm :

— Tho tươi đẹp một cách phi thường.

Chàng thốt nghĩ đến một đời êm ái, liên miên những ngày trong

mới nghĩ đến cặp môi của Nga, đến những cặp môi của bao nhiêu nhân tình cũ của chàng, đã dè lại trong lâm hồn chàng cái hương vị chua chát, đau đớn của những thú vui ngao ngán về xác thịt.

(Còn nữa)

HỘP THƯ

Ông L. V. M. Nha-Trang — Cám ơn ý tốt của ông, nhưng bài ấy xin miễn đăng.

Ông V. Q. L. Saigon — Nhận được thư đã lâu, rất cảm ơn. Không thể nào chiều ý bạn được.

Thuốc THƯỢNG - ĐỨC

15, PHỐ NHÀ CHUNG — HANOI

(Có chi-cục và đại-lý khắp các phố Hanoi và tỉnh Bắc-kỳ)

Nhà thuốc ta danh tiếng nhất bấy giờ, thi chỉ có nhà thuốc Thượng-Đức, vì chủ nhân là ông Lê-ngoc-Vũ, Hiệu-trưởng trường Bắc-Nam Y-Học Hâm-thụy Học-hiệu, lúc nào cũng cùng hết thảy các người trong ban khảo-cứu tận tâm nghiên cứu và thí nghiệm cỗ kim, chế luyện thành những thuốc cao dan hoàn tàn: xem về mỹ-thuật thì chẳng kém gì thuốc Âu-Tây, nói về công dụng thì không thua gì thuốc Nhật-Bản. Thực là một nhà thuốc duy nhất ở nước ta hiện thời vậy.

Tại هنا thuốc Thượng-Đức có phòng khám các bệnh hiểm, có phòng riêng xem mạch cho đơn. A maon dùng thuốc chén, hay mờ, đơn đi xem bệnh ở đâu đều được: cả, và một khi bệnh nhân nào tin chữa, đến thuốc không có cao dan sẵn hợp vào bệnh minh, thi đều được chế riêng thuốc cho hợp bệnh, chữa đến kỳ khỏi mới thôi. Tiền nong nhà thuốc không cần, miễn là được chữa khỏi một bệnh khó khăn nguy hiểm là được rồi.

Các tỉnh Bắc-kỳ và khắp thành phố Hanoi bấy giờ, phô náo cũng có nhà bán thuốc Thượng-Đức, đủ tỏ thuốc Thượng-Đức có tia nhiệm và cần cho quan-chứng là thường nào. Rồi ta sẽ xem, bóng cờ và bóng bi của nhà thuốc Thượng-Đức sẽ phấp phới và chói lọi cả ở hết thảy những thị quê và trong xứ Đông-dương.

Ở xa muốn hỏi bệnh xin định theo tem trả lời. Maon mua (huốc gi), se gửi bằng cách tinh hóa giao ngan rất nhanh chóng. Thủ tú dề

THƯỢNG-ĐỨC — Hanoi

Dầu Cá

Rất nhiều sinh tố (vitamines)

Trẻ con chậm nhón,
Người gầy ít cân,
Người yếu phổi
đều phải dùng dầu cá
tại hiệu Thuốc Tây vườn
hoa cửa Nam
Pharmacie TIN
5-7, Place Neyret — Hanoi
Téléphone : N 380

GUITARE HAWAIIENNE !

(Đang theo lối mới rất chóng biến)

Một buổi học không quá 5 người.
Có thể chọn giờ học riêng một mình.
Có giờ riêng để phụ nữ tập.
Mời về nhà giày với giá rất, hả.
Xin hỏi M. TUOC
16F Rue de la Citadelle — Hanoi

Ngày nào cũng tiếp khách từ 2 giờ trưa đến 7 giờ tối, ngày chủ nhật không tiếp khách.

Docteur ĐẶNG VŨ HỶ

Ancien Interne de l'Hôpital Saint Lazare de Paris
Spécialiste des maladies vénériennes & cutanées

CHUYÊN MÔN VỀ :

Bệnh hoa liễu — Bệnh đòn bả
Sửa trị sắc đẹp

Khám bệnh

Sáng 9 giờ đến 12 giờ
Chiều 3 giờ — 7 giờ
Chủ nhật mở cửa buổi sáng

Chỗ ở và phòng khám bệnh

16 & 18 Rue Richaud — Hanoi
(đối phố Hội-vă)
Télé. 242

THÈ NON NUÓC

Chúng tôi sắp sửa soạn cho xuất bản thơ của thi sĩ Tân Đà, Nguyễn Khắc Hiếu. Trong tập thơ đó, sẽ có nhiều lời chúc mừng của tác giả.

« Thè Non Nuốc » có lẽ là một thiên tiểu thuyết hay nhất, sâu sắc nhất của Tân Đà. Nhưng chúng ta sẽ kinh ngạc biết bao khi đọc bài dưới đây và thấy tác giả chỉ mượn tiểu thuyết để giới thiệu một bài thơ.

N. N.

BÀI VĂN sau đây trích trong cuốn tiểu thuyết « Thè Non Nuốc » là lời của hai người, một cô dâu, một quan viên cùng tiếp nối nhau làm chung ra thành bài.

Nguyên thực thời nhau trong khi tôi ở quê, bồi tôi đương soạn các sách « Lên sáu » « Lên tam » « Đài gương » vân vân, mỗi buổi chiều thường lên chơi quang dương đè cao trên đầu làng. Một bên là sông Đà, một bên là núi Tân. Về bên kia sông Đà cũng liên miên những núi, gần xa cao thấp không biết là bao nhiêu. Mỗi buổi chiều tôi đi chơi như thế, một mình thơ thẩn, bằng từ khoảng tà dương nhạt bóng, cho đến lúc trẻ chán trâu, bỏ dã vè hết. Cái thời gian đó cũng khá lâu, mà bài văn đầy tức là chưa những cái cảm tưởng của các buổi chiều mà rồi sau

nghỉ viết ra vậy. Khi đã viết xong, riêng bụng nghĩ thực có coi hơn mọi bài khác, e rằng nếu in chung vào một cuốn văn nào đó không chắc có được độc giả trọng trọng hay cũng chỉ coi thường mà thôi. Nhận được ngày giờ ở thôn quê dài rộng cho nên vì bài lục bát viết thành một thiên tiểu thuyết ngắn, mượn câu chuyện giai nhân tài tử ở Bình Khang để chép lời phong nguyệt mà gửi lời non nước.

Truyện « Thè Non Nuốc » ra đời nguyên ý là như thế. Vì theo tình thế của bức họa và một bài ý kiến sửa chữa, cho nên bài văn lục bát có ít nhiều chữ đổi khác. Còn như bài in dưới đây là theo nguyên văn từ lúc mới làm ra, do cảm tưởng có sự thực vậy.

Tân Đà

The non nu'oc

Nước non nặng một lời thề,
Nước đi đi mãi ! không về cùng non
Nhớ lời « nguyên nước thè non ».
Nước đi chưa lại, non còn đứng khôn,
Non xanh ngồi, đứng bên sông.
Suối tuôn giòng lê, chờ mong tháng ngày.
Sương mai một năm bao gầy,
Tóc mây một mái dã dãy tuyết sương.
Trời tây* ngả bóng tà dương,
Càng phơi vè ngọc nét vàng phôi pha.
Non cao tuổi vẫn chưa già.
Non sao nhớ nước, nước mà quên non ?
Đâu rằng sông cạn đá mòn,
Còn non, còn nước hãy còn thè xưa.
Non xanh đã biết hay chưa ?
Nước đi ra bờ, lại mưa vè nguồn.
Nước non hỏi ngộ còn luộn,
Bảo cho non phở có buồn làm chi ?
Nước kia dù hãy còn đi,
Huê tươi có tốt non thì cứ vui.
Ngàn năm « giao ước kết đôi »,
Non non nước nước không nguôi lời thề.

Kính mời lại ngay, nếu

Muốn đẹp, đẹp hơn lên

Mme Mai-Phương chỉ dùm trang điểm Miles Jeanne Lê, Joséphine, Etienne Hà chuyên nghiệp khoa trang điềm.

Sữa da và mặt, người, bằng điện

cho đẹp. Massage điện giúp cho da mặt không sinh ra tàn nhang, giảm má, chứng cá, da dán deo, đánh phẩ kem nhiều hay di nồng cũng không hư da, đen da nữa. Giá từ 2p.00 Rất ích lợi.

MỸ VIỆN AMY

28, Hàng Than - Hanoi

Buồn đêm mưa

Đêm mưa làm nhớ không gian,
Lòng run thêm lạnh nỗi hàn bao la...

Tai nương nước giọt mái nhâ
Nghe trời nặng nặng nghe ta buồn buồn.

Nghe dì rời rạc trong hồn
Những chân xa vắng đậm mòn iè loi...

Rơi rơi... dù dù rơi rơi...

Trầm muôn giọt nhẹ nỗi lời vu vơ...

Tương tư hướng lạc, phương mờ
Trở nghênh gối mộng hững hờ nằm nghe

Giở vè, lòng rộng không che,
Hơi may hiu hắt bốn bề tâm tư...

Huy-Cân

THƠ ĐƯỜNG

Vọng giang lầu thượng tác

Giang ban bách xích lầu,
Lầu tiền thiên lý đạo.
Bằng cao vọng bình viễn,
Diệc túc thư hoài bão.
Dịch lộ sứ đồng đồng.
Quan phòng binh thảo thảo.
Cáp tu đa sự nhật,
Vưu giác nhàn nhân hảo.
Ngô niên quá bất hoặc,
Hưu thoái thành phi lão.
Tùng thủ phát trần y,
Qui sơn vị vi lão.

BÀNH CÚ DỊ

THƠ DỊCH

Bài làm trên lầu trông ra sông

Bờ sông, trâm thước lầu cao,
Trước lầu, nghìn dặm, đi đâu con đường ?
Tụ cao, trông xuống đậm trường,
Mà trong bụng nghĩ như thường khoan thư.
Đường quan rộn kẻ đưa thư ;
Quân già lão nháo ngàn ngòi canh phòng.
Cuộc đời gặp lúc rối tung,
Riêng ai ở cảnh thông đồng càng mầu.
Bà hờn bốn chục tuổi đầu,
Ta nay về nghỉ ngõ hồn phải thôi !
Từ đây rũ áo trần ai ;
Non xanh tìm thú vui chơi, chửa già.

TÂN ĐÀ

NGỤ NGÔN MỚI

N
H
Ă
N
G

Ai không biết giống ruồi xanh,
Một loài bọ nhỏ hôi tanh nhất đời.
Nó sinh nở tại nơi đơ bần,
Và kiếm mồi trong phần thối tha.
Mỗi anh hùng một sơn hà,
Sơn hà của nhăng, ẩy là... chuồng tiều.
Ở chốn ẩy dùng trêu vào nó,
Nó vo ve, nhăng bộ lang hoành.
Bay vang vút, lón lam bánh,
Có khi nhẹ mệt mũi mình đậu chơi.

Ta thường thâng trên đời lầm kẽ,
Vốn liều nhẫn, cõi rẽ đê hèn.
Từ nơi bần tiện bò lên,
Có hơi địa vị, chút quyền trong tay.
Thời đầu chí ta đây vênh vê.
Hót hót sàng, chẳng nề mặt ai.
Cũng tặc họa cũng ra oai,
Tưởng rằng bắng nhẳng cho đời phải kính.
Nhưng chỉ khiến kẻ khinh, người góm
Như ruồi xanh ở chốn chuồng tiều !
Thế mà chúng nó vẫn kiêu !

TÚ MỚ

CON TRÂU

TIÊU THUYẾT của TRẦN TIÊU

(Tiếp theo)

NGOÀI hai món nợ bà khán Thôn và bà khán Bột, bác còn thiếu chỗ một thùng, chỗ hai thùng, chỗ một đồng, chỗ dăm bảy hào...

Nhưng giá chỉ có thể thì, trừ mươi hai phượng thóc nộp về vụ chiêm cho bà chánh Bá đi rồi, cũng còn đủ cả nhà ăn cho đến vụ mùa. Khốn nỗi nào chỉ có thể. Lại còn tiền sur thuế sắp sửa phải đóng, tiền mua phân bón ruộng vụ mùa, tiền quần áo cho mình, cho vợ con. Quần áo người nào cũng đã nát quá, không sao vá được nữa. Không lẽ rách rồi cởi trần.

Cách đó mấy hôm, bác Chính gái nhìn đồng thóc voi đi, thở dài nói với chồng:

— Còn ít lấm nhí. Hay là thay nó thử sang khất lại bà chánh sáu phượng

— Ủ, phải đấy. Nhưng mà khó lắm, mình a.

— Thị hãy cứ cố nài xem. Không có, bốn phượng cũng được.

— Ủ, thế tôi đi nhé. Chồng vừa nói vừa đi vào trong buồng mặc cái áo lương đã bạc vai, sờn khuỷu và chụp cái khăn dán nhám rỗi cắp cái ô tâ dì thẳng ra cổng.

Chồng đi được một lát, vợ đã thấp thỏm chốc chốc lại ra ngoài đợi...

— Không xong rồi, phải không? Vợ nháu thấy chồng về đã hỏi thế là vì trông thấy mặt chồng buồn thiu.

Chồng, nhéch mặt bên mép cười như mếu và nói:

— Chỉ tại cái Ngàn nhà bà Rụt. Ra ngõ gặp gái, sút thật!

— Tại mình không khéo nói chứ gi.

— Nào người ta đã nói được câu quái nào mà bảo khéo với chàng khéo. Vừa trông thấy mặt mình, họ đã mắng như tát nước... mà

sao họ biết mình đã già những người kia rồi. Lạ thật!

Chồng vừa nói vừa lui thui vào trong nhà. Vợ theo sau, hai tay chấp sau lưng, vẻ từ lự. Ông đứng thẳng người lên nói bằng một giọng quả quyết:

— Được rồi. Đè tôi đi.

Bác Chính gái vừa nghĩ ra: Cậu Thanh, con một bà chánh Bá thích đệ nhất chim bồ câu tây. Cậu đã đi chợ Hạ-am nhiều lần, lùng mãi mà không thấy. Cậu lại khẩn khoản nói với ông quản Sâm để cho một đôi, đặt mày cũng mua. Ông này ương ngạnh, cậu càng vật nài, ông càng nhất định không bán. Bây giờ bác chỉ việc đến nhà ông, nói rõ đầu đuôi ông nghe, tất ông sẽ thương tình, đè lại cho.

Nghĩ vậy, bác vội đi ngay. Chồng ngạc nhiên hỏi:

— Minh đi thật đấy à?

— Ủ, tôi đi đây. Hết Mit nó về, mình bảo nó luộc rau ăn trước đi Tỏi ăn sau.

Bác gái đi rồi Bác giải thắt vong thơ thần đến nằm soái trên chiếc chông kê ở thăm, hai cánh tay khuynh dưới gáy làm gối. Bác thở dài, yên lặng nhìn lên mái hiên một lúc rồi lầm bầm nói một mình:

— Ủ, mà mình rõ lẩn thần. Năm ngoái, năm kia, năm kia, năm kia nay dìa như chúa chôm thi sao? Năm nay giả được sạch nợ lại còn thừa ít đỉnh! Còn mong thế nào nữa? Việc gì mà phải khất với khứa lối thôi. Hừ! mình rõ lẩn thần.

Bác chồm dậy, vội chạy ra cổng định gọi dự vự lại. Nhưng bác gái đã đi xa quá rồi. Bác đứng vơ vẩn nhìn ra đường, bụng nghĩ: « Nó có đi cũng vô ích. Mà không được cũng chẳng cần ». Thế là bác hết băn khoăn, hết buồn

Bác Chính gái vào đến sân, thấy ông quản đương đứng ngâm nghĩa

con họa mi nhảy nhót trong chiếc lồng son. Ngoài việc đi thăm cho thuốc người lảng, vì ông làm quản xã kiêm thầy lang. Ông vốn thâm nho, đã đỗ khóa sinh, thi trường mấy khoa đều bị trượt: số ông thế, biết làm thế nào? Ông xoay ngang ra học thuốc, mua những pho Lân-đông, Hải-thương và Phùng-thị về nghiên cứu. Chẳng cứ, tú túi làm làm ông lang vậy. Ngoài việc thăm bệnh cho thuốc, sở thích đặc nhất của ông là chơi chim. Nhà ông nuôi đủ thứ chim: náo họa mi, thanh ca, bách thanh, khướu muu, khướu bạc má, sáo, iêng. Ông chuyên dạy sáo nói. Có con ông bán tới mươi lăm đồng. Ấy là ông khoe thế. Thực ra thì ông chưa bán cho ai được con nào. Ông có tình ương ngạnh với những kê giàu sang và hay thương kê nghèo khó.

Nghe thấy tiếng chào, ông ngẩn ra sân:

— Kia! chị Chính, có việc gì cần mà trống bộ vội vàng thế? Anh ấy cầm phông?

— Bầm, nhà cháu có tí việc, chỉ có cụ mới giúp được. Bác vừa nói vừa ngồi sụp xuống thăm, hai tay khoanh trên đầu gối.

— Cụ với kiếc gi. Ô hay! sao lại ngồi đấy, vào trong này chứ?

— « Bầm nhà cháu không dám a. » Rồi bác kè lèle...

Ông quản nghe chưa hết câu chuyện đã hiểu. Liền gọi con bắt lấy đôi chim mới ra ràng bô vào chiếc lồng đan bằng nứa, đưa cho bác Chính.

Bác đỡ lấy đứng dậy hỏi:

— Nói khí không phải, bầm cù dại cho bao nhiêu tiền để nhà cháu xin nộp cu.

— Đã bão đứng gọi tôi bằng cu mà li. Giá nó thi vô kè. Nhưng mà tôi biểu không chị đấy.

— Ôi chào! Thế thì quý hóa quá. Cụ thương cháu quá. Thôi, thế bây giờ xin lạy cụ a.

— Ấy đấy lại cụ. Thi cứ gọi tôi bằng ông có được không?

— Ấy chết, cháu đâu dám thế. Lạy cụ a.

Bác Chính chào lại lượt nữa rồi khum num xách lồng ra cồng.

Ông quản chau mày nói lầm bầm một mình:

— « Sao mà lầm người ngờ ngắn, thực thà cõi lõi đến thế. Chả trách được. » Rồi ông đi ngâm các lồng treo dưới mái hiên, không bận gì đến việc người nữa.

Bác Chính gái hồn hở xách lồng chim đến nhà bà chánh Bá. Tôi cồng, bác ngó xem cậu Thanh có nhà không thì vừa may gặp cậu đương cho chim ăn thòi ở sân. Bác cát tiếng gọi. Cậu chạy ra.

— « Lạy cậu a, cháu có đôi chim tay đèn đến tết cụ. » Bác vừa nói vừa giơ cái lồng ra trước mặt Thanh

— « Ồ! Đôi chim tay trắng đẹp nhỉ. Chị mua ở đâu đấy? Tôi đi lùng mãi mà không được. » Cậu sung sướng cầm lấy lồng di trước, mắt nhìn chòng chọc vào đôi chim.

Mấy con chó xô ra sủa.

Bác Chính hoảng hốt, bui chặt lấy tay Thanh :

Sứa

NESTLÉ

Hiệu Con Chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON

SAO TEUU CBU CHINH PHU PHAP

©

Mỗi xin không mất tiền quyền
sách đặt cách nuôi trẻ của
bác sĩ Vidal soạn ở hàng
NESTLÉ, phố Paul Bert, số 55
— HAIPHONG —

— Cứu con chó cho cháu với.
Khôn... khôn... Kia cùn, nó mà
cắn cháu thì thật khổ cháu.» Bác
vừa nói vừa kéo cùn giật lùi.

— Cọc chạy ! Mực ! liều hồn !
xoong bếp ! (Chợ mèo quá, chán
đó) Được ! đã có tôi, cứ cứ đi.

Mấy con chó trước khi lùi xoong
bếp, cònぐù gầm, nhẹ bộ rặng trảng
nhox, mắt dữ tợn nhìn bác Chính.

Bà chánh đương ngồi tẩm trầm
trên phản đứng dậy đi ra thèm :

— Cái gì thế, con ? Kia, con mẹ
Chính ! lại đến khất bà phỏng ?
Không được đâu !

Thanh sự mẹ không nhận lễ, bèn
khấn khoản :

— Thôi me a, me cho chị ấy khất.
Bởi chim tay của chị ấy đẹp quá.
Con đi lùng khắp nơi mà không
được đấy, me a.

Thanh đâm đâm nhìn đôi chim
bằng con mắt đầy thèm muỗn. Bà
chánh vốn chiều con thấy thế cũng
đưa giọng :

— Mụ định thế nào ? Liệu mà trả
tôi chứ.

Trong khi Thanh nháu lồng lên
ngâm, lại đặt lồng xuống, mồm nắc
nỗi khen, bác Chính đứng gãi đầu
gãi tai :

— Bầm cù, thi nhà cháu đã xin
khất lại cù một nứa đến vụ mùa
xin trả, không dám đê lai.

— Hắn có nói gì với tôi đâu ?
Không được, khất thì không được.

— Lay cù thương cho. Chúng
cháu vì công nợ mấy năm dồn lại,
phải trang trải nên mới dám đem
đầu đến khất cu.

— Sao mụ không khất họ mà trả
tôi trước đì, có được không. Phải
sòng phẳng, mùa nào dứt mùa ấy
thì rời mới hỏng vè sau được chứ.
Chưa chỉ mụ đã lừa bừa như thế
thì hỏng. Tôi lại đến phải lấy ruộng
về thôi.

— Bầm lay cù, thật quả họ đòi
rát quá, mà chúng cháu nợ họ cũng
đã lâu lắm rồi... Vả lại, cù giàu có,
thiếu gì. Cù cho khất cũng như cù
cứu giúp chúng cháu. Sau này nhớ
giời, chúng cháu khá lên được cũng
là nhờ hỏng phúc cù.

Bà chánh đứng lưỡng lự. Thanh
vật nài mẹ : « Thôi, me cứ cho
chị ấy khất, nhà mình thiếu gì. »

— « Phải, cứ nghe cậu thi rồi đồ
thóc gióng ra mà ăn. » Bà quay
sang bảo bác Chính gái :

— Thôi, thế này : tôi cho vợ

chồng nhà mụ khất lại bốn phương
lãi chục sáu. Người ta thi chục tám
hay nhất bởi nhị kia đấy.

— Lay cù, cù thiếu gì. Thời thi
xin cù chục ba. Chúng cháu làm ăn
nó cũng chất vặt lâm cơ. » Chị vừa
nói vừa bẻ mấy ngón tay kêu rằng
rõ.

— Thời thế cứ nhất định bốn
phương thành sáu. Tôi cho thế là
nhẹ lâm rồi. Người ta thi không
kiết nào được như mụ.

chim cũng không tiếc cái số lối
minh hạ nhẹ xoong nứa. Nhưng bà
nói mấy câu để tỏ cho con biết
rằng vì yêu con mà bà chịu thiệt
mất ít lối.

◆
Bác Chính gái về nhà, chưa bước
qua ngưỡng cửa đã khoe cái chước
khôn khéo của mình.

Chồng sững sốt hỏi :

— Chết chúa ! Thế đê chim minh
đã mặc cá với ông ấy chưa ? Chim
tay biếm và đắt lâm đấy, chả như
chim thường đâu. Tôi thấy người
ta nói có lời đồng ruồi hai đồng
một đê kia đấy.

— Ông ấy cho không.

Chồng ngạc nhiên :

— Cho không ? Khéo ờm ở lâm.

— Thật đấy mà. Tôi nói đổi minh
lành gi.

— Thế họ cho khất bao nhiêu ?

— Bốn phương lãi thành sáu.
Trước họ đòi chục sáu, tôi vật nài
mãi nới được ngàn này. Thế thi
thành chục mấy nhỉ minh nhỉ ?

— Thế thi thành chục... (Chồng
nhầm tinh) chục tư, à à chục năm...
hơn năm, gần sáu.

— Nhưng thế kia à minh, tôi cứ

tháng chạp. Các bà đi chợ về, bà
chánh, bà lý, bà khán, bà xé, bà
não cũng đội cái thúng trong đê
một « ông mũ » lấp lánh những mặt
gương và trang kim, vải trâm vàng,
một bó hương đen và một nải
chuối còn xanh ngắt.

Bác xã Chính gái hôm ấy cũng
đi chợ mua vàng mũ về cúng thờ
công. Bác lên chúc xã vì chồng bác
vừa mới bàu xã được hơn tháng
nay, sau vụ mua mới rồi.

Sao bác giải chịu bỏ ra hầm nhâm
đồng bàu xã mà lại không đê tiền
tận ngay con trâu cái, con trâu cái
mà bác hàng mờ tưởng bấy lâu ?
Đó cũng là sự vạn bất đắc dĩ. Bác
năm nay đã hơn bốn mươi tuổi
đầu mà động có rướm là bác đã
phải ra cầm tàn hay khiêng kiện
với bọn mục đồng; động có quan
về là bác đã phải thân ra dọn
đường, dãy cỏ dưới con mắt hổn
xуют của một anh quản xã chỉ
nhòn bằng trạc con bác. Động có
việc gì nặng nhọc là đến tay bác.
Trăm nghìn sự thiệt thời đê đồn
cả xuống đầu bác, và đầu những
kè bạch dinh như bác.

Lại còn một nhẽ nữa : bác đê
đến đâu cũng bị người ta chửi riết,
khinh bỉ. Họ cho bác là keo
kiết, coi đồng tiền hơn pharmor
giá. Bác động mờ mòn là họ đã
chán họng : « Còn danh giá gì cái
thắng bách dinh mà cũng ăn với
nói ! » Cái khô tâm của bác là thế,
nên bác bắt buộc phải nhảm mắt,
vuốt bụng mà chạy cho xong cái
xã, nhưng Thực ra, bác có thiết gi
nám xôi, miếng thịt trong lảng !

Đã lên ông xã thi ai chẳng muố
trang hoàng cửa nhà cho ra vẻ nhà
ông xã, trừ phi không tiền. Bởi thế
phiên chợ Ha-am vừa rồi bác đã
sắm được bốn bức tranh tố nǚ và
tám bức tranh con gái Tàu về treo
hai bên bức vách. Phiên chợ giáp
tết, bác lại mua được một quả phật
thủ, cái quả bóng với một chục cam
sành vè bày ngũ quả và đôi cành
hoa giấy vè cầm ống. Bác phi phan
được thế cũng là nhờ mua mới rồi.

Bác gái phi phan chẳng kém gi
bác gai. Bác sắm náo hài, náo mū,
náo vàng hàng muôn đê đi lễ các
đền chùa. Bác mua hẳn một thúng
hành vè nén, mua cá vè kho, mua
thịt, gạo nếp vè gói bánh
(Còn nữa)

Trần Tiêu

NUOC HOA NGUYEN CHAT HIEN CON VOI

1 lọ 8 grs 0p20 1 ts 2p00
1 lọ 6 grs 0p80 1 ts 3p00
1 lọ 20 grs 0p70 1 ts 7p00
1 lọ 500 grs 8p80 1 kilos 16p00

PHUC - LOI

N° 1, Avenu Paul Doumer — HAIPHONG

Long-Thien
Quan-Hung-Long
Phuc-Thinh
Quang-Hung-Long
Song-Xuan
Pham-ha-Huy

Áo Len Mùa Rét

Các Ngài...
Mua buôn, mua lẻ,
Nên đến hiệu dệt

PHUC-LAI
87-89, Route de Hué - HANOI
Téléphone 974

Hàng tốt đã có tiếng.
Nhiều kiều rất thanh nhã.
Giá hạ hơn các nơi.

Ô xa xin viết thơ về lấy già.

TRÔNG TÌM

ĐI THĂM MẶT TRĂNG

HIỆN NAY ở một nơi hẻo lánh, xa hẳn cuộc đời văn minh náo nhiệt, một người, kèm một toán nhỏ những người lặn lội giúp việc, đương sáu soạn, với một hy vọng chắc chắn, cuộc hành trình thử thách tới mặt trăng.

Nếu dự định ấy là của một người vô danh hắn sẽ khiến ta phải ngạc cười. Nhưng không phải thế; người quả quyết sẽ tổ chức cuộc du lịch lớn lao ấy chính là ông Robert Godard, giáo sư trường đại học Clark ở Mỹ, một nhà thông thái danh tiếng lừng lẫy và được nước Mỹ kính phục hơn hết.

Ông đã lập phòng thí nghiệm ở một nơi hoang địa trong xứ Nouveau Mexique; hiện nay công việc thí nghiệm của ông đang tiến hành; với những trái đạn du lịch rất tinh tế, ông nói chắc chắn sẽ di chuyển được 2000 cây số mỗi giờ.

Những công cuộc như thế, trước khi hoàn thành, phải thử đi thử lại nhiều lần, phải nghiên cứu và tính toán rất lâu; nhưng đó là căn bản về phương diện khoa hóa học trong cuộc hành trình lớn lao mà tới nay chưa ai dám thử.

Hiện nay giáo sư Godard đương khảo cứu rất kỹ lưỡng lớp không khí, cái lớp dày đặc chung quanh quả đất mà «trái du lịch» sẽ phải qua trước khi tới khoảng không trung giữa các vĩ tinh tú để theo đuổi cuộc hành trình nguy hiểm tới mặt trăng.

Không nản trí, ông luôn luôn làm cho «trái đạn» mỗi ngày một hoàn mỹ, «bắn» thẳng lên giới và khí rời xuống đã có dù đỡ cho «trái đạn» khỏi di chuyển quá; trong «trái đạn» có đặt những máy móc riêng để khám phá những bí mật ở từng lớp trên không.

«Trái đạn» ấy sẽ làm bằng Alumi-

nium và sẽ phải to lớn, vì không những phải chứa rất nhiều dưỡng khí cho hành khách đủ thở trong cuộc du lịch (khi đi «đường», khi tới mặt trăng và khi trở về), mà còn phải tải rất nhiều dầu để chạy máy.

Chiếc tàu ấy — vì phải gọi là chiếc tàu mới đúng — sẽ có một trạm phát vò tuyếng điện rất mạnh, để «thử» gửi việc báo tin với trái đất, tuy chỉ là một vấn đề tạm thời vì trên không có những luồng điện rối tung.

Một điều đáng chú ý về cái trí mạo hiền của người ta là giáo sư Godard đã chắc chắn rằng khi chiếc tàu của ông hoàn thành, sẽ có hàng trăm người tranh nhau xin cái vinh dự đi thăm mặt trăng. Dùng cái tiếng «nguy hiểm» ở đây hãy còn là nhẹ lâm vì cái may mắn được trở lại trái đất hẳn là không có; những nhà thám hiểm chắc không bao lâu sẽ chết đổi nếu không chết ngạt trên một quả cầu giá lạnh và không có không khí.

Ở ngoài lớp không khí còn có những hành tinh nhỏ di chuyển hàng chục cây số một giây và có khi nóng hàng mấy nghìn độ (những hành tinh này hay có ở giữa khoang Mars và Jupiter); «trái du lịch» sẽ trở ra sao nếu chạm phải một hành tinh như thế?

Hành khách sẽ phải phủ kín bằng quần áo sắt từ đầu đến chân để tránh những tia sáng lấp ló, một khi ở ngoài lớp không khí, không được lọc — qua lớp không khí — làm cho yếu đi, sẽ rất nguy hiểm cho ta.

Xét kỹ và cân nhắc như thế, ta có thể kết luận rằng cái ý về cuộc thăm hiểm ấy quá láo bạo và đên rõ. Nhưng không đâu; người ta có thể đọc trong một tờ báo rất đứng đắn gần đây rằng hiện nay những nhà thông thái ở Đức cũng đang nghiên cứu về vấn đề ấy: họ định trước hết hãy lấy mặt giáng làm chỗ thuộc dân, rồi sau này lấy mặt giáng làm chỗ cát cứ để chính phục những hành tinh khác!

Chắc các bạn sẽ mỉm cười, nhưng biết bao nhiêu cái tưởng hình như không thể làm được, người ta đã thực hành trong vòng trăm năm nay, vậy không nên quyết đoán gì hết; và lại thấy những nhà thông

CON — Bắt là
giờ hờ thay?
BỐ — Bắt là
bỏ vào dia.
CON — Thê
cứu là gì?
BỐ — Cứu
súng hay
cứu ván?

Ở Nhật, tự sát là cái
cử chỉ cao thượng
của tinh thần ái quốc

TÀM HỒN người Nhật rất phiêu phì, khiến Tigr phương không biết đâu mà rõ. Người Nhật vốn hiếu thắng, giàu tình cảm và có tinh thần dị. Họ đồng lòng liên kết thành một khối mà vẫn có linh cách biệt lập. Họ rất ưa những cái mới lạ và có can đảm. Không một dân tộc nào đã bị những trận động đất tàn hại đến như thế; nhưng cũng không một dân tộc nào tái hồi chóng như thế sau những trận tai biến qua dữ dội. Cảnh sự linh sáu xa về những hành động của Trời (bão, cháy, động đất) khiến cho trẻ con ngoan ngoãn, âu yếm và có lòng lối, người Nhật, vì một sức súc cảm thái quá, thường có những hành động mà ta có thể gọi là điên rồ. Ở Nhật hầu như không có những án mạng vì lừa lợi, những án mạng lầm thường mà người ta thắc rằng ở các nước khác. Trái lại những án mạng về chính trị, những vụ lật sét về ái tình hay vì lòng yêu nước thường xảy ra luôn mà ta có thể coi như kết quả của sự thăng bằng về linh cảm.

Một đặc tính khác của người Nhật: yêu cái đẹp và cái vui. Người Nhật thích có những quần áo đẹp, một cái nhà sáng mả và mát mẻ. Họ trồng những cây hạnh đào ở khắp mọi nơi, cả đến trong các nhà lùi cũng có trồng hạnh đào. Tình yêu chuộng văn thơ của họ rất sốt sắng. Mỗi năm ở Nhật có một kỳ thi thơ quốc tế, và Nhật hoàng cũng soạn một bài về dịp ấy. Ban hội đồng chấm thi là một cơ quan chính thức của chính phủ. (Match) M. dịch

Vua Guillaume II còn nói thêm:
— Từ đây trở đi phải hạ nước Pháp xuống mãi mãi, khiến cho nước ấy chỉ còn như Bồ-dào-Nha hay nước Phổ...

(Ric et Rac)

CABINET D'ARCHITECTE
NGUYỄN - CAO - LUYỄN
HOANG - NHƯ - TIẾP
Architectes diplômés P.L.G.I.
Angle Rues Richaud et
Borgnis Desbordes - Hanoi
TÉL. 878

Thương vợ ta phải thương cách nào cho vợ biết ta là người thật thương vợ

Người biết thương vợ nếu có mua hạt kim cương cho vợ deo, cũng chưa phải là biết thương vợ. Thương vợ mua cho vợ một cái xe ô-tô hòm, chiêu di chơi mệt cũng chưa phải là biết thương vợ.

Người biết thương vợ, biết tội nghiệp cho vợ thì không lúc nào đáng thương hơn là lúc vợ có thai, mang nặng đẻ đau khổ sở tröm bẽ. Phận làm đòn ông cũng đáng tim cách nào cho vợ đẻ đỡ chút khổ. Cái khổ nhất là lúc vợ sinh đẻ. Ta nên nhớ mua cho vợ hai chai thuốc DƯƠNG THAI hiệu NHÀNH MAI uống trước khi sinh. Uống được hai chai thuốc này rồi khi chuyền bụng, đẻ liền và đẻ mau lâm không đau bụng chút nào. Bứa nhỏ sinh ra khỏi các bệnh sài, dẹp và không quặt queo.

Thuốc này hay lị lùng lâm, cho đến đẻ con so đứa bé lớn sinh cũng hết sicc dễ dàng và cũng không biết đau bụng là gì.

Tôi vẫn biết việc sinh đẻ là hệ trọng. Nếu món thuốc hiệu NHÀNH MAI của tôi không thật hay, tôi làm quảng cáo nói dối, mang tội lớn và hiệu thuốc tôi không thể đứng vững được. Ai có dùng rồi cũng khen thuốc hay như thuốc tiên, vì uống nó khi sinh đẻ là thường và không ai ngờ được có một món thuốc hiệu nghiêm như vậy.

Thuốc có bán khắp Đông-pháp. Giá mỗi hộp 1p.00.
Tổng phát hành Bắc-kỳ :

NGUYỄN - VĂN - ĐỨC
11. RUE DES CAISSES - HANOI

LƯƠM LẶT

Sơ sánh tình yêu và tình bè bạn (amitié)

MỘT Ông cố đạo, cha Vermeersch S. J. đã làm một bản sơ sánh tình yêu và tình bè bạn rất lý thú. Nhưng chúng ta cũng có thể biết trước rằng với một ông cố đạo, lẽ tự nhiên là tình bè bạn thắng và tình yêu bại.

Các bạn hãy xem những câu nói về tình yêu, xong đối số mà tìm câu « đối » lại & dưới.

Tình yêu

1) Tình yêu này nở vì vẻ sinh đẹp.
2) Tình yêu này nở một cách bất ngờ: một cái liếc mắt, một sự gặp gỡ cung đù cho hai người cảm nhau.

3) Tình yêu cần cứ ở chỗ hai tâm tình đối nhau: một người ra lệnh một người theo, cũng như kẻ cao quý đối với kẻ bèo, chúa với dân.

4) Tình yêu: ích kỷ, chỉ muốn độc quyền.

5) Tình yêu hay làm cho người ta thấp thỏm, lo ngại, dễ ghen.

6) Tình yêu bắt người ta phải thư từ luô luôn; gặp nhau là phải nói rằng « yêu ».

7) Tình yêu bắt người ta phải luôn luôn viết tin người yêu hoặc vào sách, vào tường, vào cảnh cửa, vân vân...

8) Tình yêu cần phải có sự dụng chạm gấp gô: nom thấy nhau luô, bắt tay...

9) Tình yêu buộc người ta phải giấu kín nỗi lòng không cho người chung

quanh được biết.

10) Tình yêu sẽ tan nhanh và đẹp tiêia mòn, nếu người yêu xa cách.

Tình bè bạn

1) Vẻ đẹp không cần lầm.

2) Tình bè bạn nay nở dần dần trong lúc người ta biết các tình tốt của nhau.

3) Tình bè bạn cần cứ ở chỗ hai người cùng trí biróng và nhất là cùng một tình nhau nhau.

4) Tình bè bạn không ích kỷ, có thể lan rộng ra với nhiều người được.

5) Với tình bè bạn không bao giờ người ta phải thấp thỏm lo ngại, hay ghen hờn.

6) Tình bè bạn: không cần phải luôn luôn thu từ. Thỉnh thoảng cũng đủ.

7) Không hẳn.

8) Không cần lầm.

9) Không cần vì mình có thể nói với tất cả mọi người rằng anh hay chị nó là bạo mồm.

10) Tình bè bạn sẽ bền đến già.

Phỏng theo: *Combat de la pureté*

Y. Tuyên

Cây biển

NHỮNG nhà văn có khi dùng những câu so sánh nên thơ để tả một chiếc thuyền chạy nhanh. Nhà văn nói « mũi thuyền cây sóng » và so sánh như thế tưởng rất đúng.

Nhưng người ta mới sáng chế ra một cái cây biển không cây sóng nữa mà cây đáy biển. Hồi bạn đã đoán đó là một thứ tàu đặt giày điện thoại nối các lục địa với nhau.

Đến nay người ta chỉ thả giày điện thoại ấy xuống đáy biển. Nhưng chẳng may những tàu đánh cá ngày nay kéo những lưới lớn có chí nặng thường làm hại giày ấy.

Vì thế những nhà kỹ sư cho rằng cách chắc chắn hơn hết để giữ giày ấy là mang vùi giày sâu xuống dưới cát, và đã sáng chế ra một thứ cây, vừa cây cát vừa đặt giày điện thoại một lúc.

Bề kèo cái cây ấy, người ta đã phải làm chiếc giày xích dài 1.250 thước, chiếc giày dài nhất hoành sau. Giày ấy làm bằng 12.500 cái vòng thép mạ kẽm, mỗi vòng nặng chừng 1kg500 và có bề kèo nồi trên ba mươi tấn. (Robinson)

Những sự nguy hiểm ở trên đường

NHỮNG tai nạn về ô-tô rất nhiều, nhiều quá lắm. Người Mỹ và

TRAO

— Mạch này lão bốc làm phúc cho một thang thuốc bồ thi tha hồ ăn khỏe, ngủ khỏe.

CỦA CÀI TRÊN THÁI-BÌNH-DƯƠNG

KÈ từ nay đến hết bảy năm nữa, ông Takanaru Mitsui, trưởng tộc một chi nhánh giàu có nhất ở Nhật, sẽ phải trả chính phủ chừng 50.000 quan mỗi ngày. Đó là tiền trả thuế cải giá tài ông được hưởng của cha ông để lại. Tiền có thể nộp mỗi tuần lễ, mỗi tháng bay mỗi năm một kỳ. Hay nộp ròng cả làm một lần chừng 125 triệu quan cũng được.

Muốn ước lượng giá tài của ông Mitsui để lại, người ta đã bằng vào những bảo vật trong gia đình và tiền của các công ty lớn của ông.

Ông Takanaru chỉ là trưởng tộc trong mười một chi họ mà tổng cộng số tài sản có thể coi như của một công ty, dù thực ra đối với luật pháp, tài sản ấy đã chia cho mười một gia đình.

Ông chết đúng trước khi chính phủ tăng thuế tài sản thừa tự. Nếu chỉ chậm bốn tháng nữa, con cháu ông sẽ phải nộp thuế gấp đôi.

Người ta ước tài sản của họ Mitsui tổng cộng được từ 10 đến 30.000.000.000 quan. (D. I.)

và phản tích rất ít mỉ cái nghệ thuật vùng vẫy ở dưới nước. Kết quả: trong kỳ hội vận động quốc tế Olympiques ở Los Angeles năm 1932, phần nhiều các giải bơi đã bị Nhật chiếm, khiến hoàn cầu phải ngạc nhiên. (Robinson)

M. dịch

M — Tuỳ đối thê nào, mà tôi vẫn sợ một thứ cơn.

X. — ???

M — Cơn đòn.

Các ngài muôn

Phải nên học GÔNG TRÀ KHA, một bí thuật của Phật Giáo, gốc tại Cao-mèn, do Võ sĩ VŨ ÔN vô địch Quinhor truyền dạy trong 3 tối là thành tài mới lắng học phi. Không phải kiêng kỵ phiền phức. Không cần sức khỏe, dàn bà ốm yếu học cũng dễ dàng. Ở gần xin tới tận nhà. Ở xa học bằng cách gửi về ngân phiếu 3p.00 — và tên tuổi, sẽ có bùa luyện sẵn gửi đến ngay. Viết thư hỏi han kèm tem 0p.06.

Hỏi tại tòa báo DÂN CHỨNG, 120bis Chanceryulme — HANOI

Chữa được bệnh về thần kinh (système nerveux);

Ăn ngon, ngủ yên, khỏe mạnh;

Trừ được tà ma yêu quái.

Đao chém không dứt;

Bón đánh không đau;

Không sợ gì trộm cướp.

Tóm tắt những kỷ trước

LÊ-PHONG nhận được một bức thư bí mật báo trước sẽ xảy ra một vụ án mạng ở xế cửa nhà chàng, nhưng không ai biết là một vụ án mạng và dọa Phong nếu tìm cách điều tra sẽ bị giết. Dùng giờ hẹn trong thư, một người dân ông bị chết xe điện ngay xế cửa nhà Phong. Phong định đưa cho ông cầm bức thư báo trước để chứng rằng đó là một vụ án sát, nhưng chàng phải ngạc nhiên vì đó chỉ là một tờ giấy trắng có một dấu hổ ở giữa.

Về nhà, Phong thấy một bức thư ngỏ trên bàn nồi chiều hôm ấy người dân bà dì với Nguyễn Bông (người bị chết xe điện hay bị giết) và mất tích, Bây giờ của Phong bị trói phong trong và lùi đẩy một thanh niên tên là phục lịch sự tiến ra chào anh rồi ngồi trên một chiếc ghế.

III

THOẠT NHIN, người lạ mặt có một vẻ thanh lịch quý phái, một dáng điệu nhã nhặn của hạng dân ông học thức và phong lưu. Kho người vừa phải, đều đặn và hơi cao, ăn mặc theo một thời trang cực kỳ ý nhị. Dưới cõi áo sơ mi trắng tinh và là còng, chiếc ca-vát dài tiền thắt rất gọn, ăn màu vòi chiếc khăn nón gài ở bên túi. Từng ấy thử tỏ ra chủ của chúng là tay sành sỏi về thẩm mỹ quan. Đó là một người để ý đến phục sức một cách thông minh, sang trọng một cách rất dễ dàng và trong sự chải chuốt không biếu lộ một ý gì hờn hĩnh.

Người lạ mặt nhìn Lê Phong im lặng, nụ cười trên miệng vẫn giữ cái vui vẻ thân mật như của một người bạn quen. Tuy vậy, Phong thấy trong sự nhã nhặn kia, sau nụ cười tự nhiên và sau gương mắt lặng lẽ, có ẩn một tâm tư nham hiểm.

Phong cũng không cử động, bình tĩnh nhìn lại người khách dị kỳ.

Bốn mắt nhìn nhau một hồi lạnh lẽo. Tiếng đồng hồ trên bàn giấy điểm rất rõ và như đánh nhip một cách rất ý tứ những giây phút thường.

Sau cùng, Phong hơi rợn người lên: người lạ mặt vừa nói câu thứ nhất:

— Kính chào ông Lê Phong.

Đôi mày của người ấy chỉ hơi nâng cao và mấy nét rắn hiện trên cái trán phẳng lặng.

Người ấy nhắc lại:

— Kính chào ông Lê Phong. Tôi rất lấy làm sung sướng được hầu chuyện ông.

Gióng nói ôn tồn, lời nói chói chẩy tỏa một người tự tin và lịch thiệp.

Phong cảm thấy hai bàn tay lạnh, song anh không để kẽ thù trong thấy sự cảm xúc trong lòng. Anh se se gật đầu, mỉm cười và lè phép đáp lại:

— Có lẽ trong hai người, tôi là người lấy làm sung sướng hơn.

Câu trả lời đến ngay:

— Ông Lê Phong sung sướng hơn hay tôi sung sướng hơn đó là điều không lấy gì làm chuẩn đích. Nói tóm lại, cả hai ta cùng sung sướng, ông thì tự nhiên gấp người mà ông định di tìm, còn tôi thì được diện kiến một người có tài mà tôi vẫn kính phục...

Phong nhún nhẽo thoái thác:

ĐÒN HEN

TRUYỆN TRINH THẨM của THẾ LƯ

— Ông quá khen. Nhưng cái cảm tình của ông thực làm phấn khởi tôi nhiều lắm. Tôi được thêm can đảm để làm việc bồn phận của tôi.

Phong vừa nói vừa nhìn vào bức thư để trên bàn, nhá bằng đôi mắt vui vẻ hững hờ không tỏ ra một dấu hiệu gì khác. Người lạ mặt cũng làm như không biết gì về bức thư đó, đôi mắt hồn khi gặp những chữ trên tờ giấy cũng vẫn thản nhiên. Phong càng thấy rõ lực lượng của kẻ thù, càng biết thêm những sự gian hiểm mà người khách lạ mặt kia mang trong lòng: anh thù ghét hòn lén nhưng anh đối với hòn lại thêm phần thân phục. Phong thấy mình hiện phải đương đầu với một tri thức ách hại ít có. Lần thứ nhất anh phải nghĩ đến cách giữ miếng, phải do dân từng lời nói, từng cử chỉ để chiến đấu với một kẻ sát nhân phi thường.

Phong kéo ghế ngồi, chống bàn tay lên má, ngắm người lạ mắt một lát như ta nhìn một người bạn xa nhau lâu ngày. Bỗng nhiên anh hỏi :

— Việc Lương Hữu thế là thất bại?

Câu hỏi dột ngọt ấy không làm người kia biến sắc. Hắn nhún vai

một chút và đứng định gật đầu:

— Thất bại hoàn toàn. Nhưng đó là lỗi ở Lương Hữu. Hắn tự phụ quá, lại không biết tính theo lời chúng tôi chỉ dẫn. bây giờ thì không còn hy vọng gì.

Phong cười :

— Thực đáng phàn nàn! Người như Lương Hữu mà chịu khổ sai đến chung thân thì tội nghiệp thật. Sau vụ án mạng bác sĩ Đoàn (1), Lương Hữu không bị tử hình, đã hứa trước với tôi thế nào cũng vượt ngục. Dù đảng còn lại một vài người không hoạt bát mấy nên không mấy lúc đều bị bắt cả, nhưng cái mầm sâu vẫn còn. Tôi cứ tưởng lần này, nhờ có mưu trí của các ông, Lương Hữu thế nào cũng về được...

Một tia lửa hân hoan thoáng qua trên đôi mắt người ngồi trước mặt Lê Phong. Nhưng chỉ trong khoảnh khắc rất ngắn. Người ấy nhếch miệng cười và ngọt ngào trả lời :

— Cũng phải thú thực rằng việc thất bại này cũng do ở công lao của ông Lê Phong một vài phần. Nhưng thôi, đó là việc đã qua. Tôi tưởng ta nên bàn đến chuyện gần hơn: chuyện hiện tại..

Hắn ngả người trên ghế, lم dim

mắt dò xét cử chỉ Phong.

— Ông Lê Phong quả thực là người có tài, và có can đảm.

Phong ngả đầu khiêm tốn :

— Cảm ơn ông.

— Có tài và có can đảm, nhưng không lo xa.

— Đó là nết xấu của tôi, nhưng cũng có thể là tính tôi.

— Nhưng khi cái tính tốt ấy có thể hại đến công việc mình, đến tương lai mình, đến cả tính mệnh con người, thì tôi tưởng cũng không nên giữ...

Phong hiểu rằng câu chuyện đã đến lúc quan trọng. Kẻ thù quyết của anh đang dự bị khởi công. Anh rùng mình lên, nứa vui mừng, nứa vì thấy mở ra trước mắt anh bao nhiêu sự kỳ bí ghê gớm.

Anh gật đầu nhẹ nhè, mở hộp thuốc lá mời người kia, tự mình cũng lấy một điếu, và khi cả hai cùng ung dung thưởng thức cái thứ hút thuốc để bàn chuyện phiếm, thì câu chuyện phiếm ấy tiếp theo một giọng quái lạ sau này.

Người lạ mặt nói :

— Nếu tôi không lầm thì ông Lê Phong chưa biết rõ chúng tôi là hang người thế nào...

Phong :

— Thế thì ông đoán lầm rồi: tôi biết rõ lắm..Những việc ngầm ngầm dự bị trong bóng tối, với cuộc âm mưu cho Lương Hữu vượt ngục, và ngay những cách hành động hiện giờ bây giờ, tôi đều biết là do tay một bọn ba người ở ba nơi khác nhau chỉ huy. Tôi lại biết ba người đó có những thế lực vững chãi để dàn áp và sai khiến những kẻ sống ở ngoài luật pháp: một công cuộc gian ác độc nhất vô nhị, làm theo những phương sách mới lạ, có kỹ thuật, có tổ chức, và có những đường lối kín nhiệm để pháp luật không biết đâu mà tìm...

Người lạ mặt mỉm cười :

— Cảm ơn những lời ngợi khen của ông...

Phong cũng vui vẻ ngả đầu :

— Không dám.

— Ông Lê Phong quả có mắt nhạy xết.

— Vâ bối có mắt nhạy xết nè tôi rất vui lòng rằng sẽ làm được những việc hay ho một chút. dã lâu tôi vẫn mong mà không gặp được sự bí mật nào xứng đáng với sức hoạt động nhỏ mọn của tôi.

— Lần này thi ông gặp được sự bí mật quá sức mong mỏi. Vâng, ông Lê Phong nên nhận kỹ l讐, thyc là quá sức ông tưởng tượng, và, nếu không sợ phiền lòng ông, tôi có thể nói là ở trên tài trí của ông xa. Ông mới biết được rằng ở nước Nam, mới « nầy nòi » ra bờ Tam Sơn, biết cái lực lượng kỳ bí của Tam Sơn nhưng không biết bờ Tam Sơn ra đời từ hồi nào.. Từ năm, sáu tháng nay? Từ một vài năm? Không! lâu hơn nhiều, chúng tôi có từ khi làng báo chưa có ông nghĩa là mười năm nay rồi...

— Từ mười năm?

1) Coi truyện Mai Hương và Lê Phong.

Crème Vénus

Thú crème này chế riêng để lau sạch phấn, tránh được sự dùng sà-phòng vì sà-phòng dùng về mùa hanh làm cho khô da, chóng rán má. CRÈME VÉNUS chế bằng các chất thuốc bò da, làm cho mịn da, khỏi các mụn ở mặt, dùng để thoa đê rất tốt. Công nhón : 1\$00. Công nhỏ : 0\$50.

Có bán tại hiệu thuốc tây Nguyễn dinh Hoằng 52, PHỐ BỒNG KHÁNH (đầu phố Huế) — HANOI

Trong dịp Noel và Nouvel an, sẽ có nhiều quà biếu khách hàng

— Vâng, không kém một ngày. Một năm im lặng để dự bị bướu đầu, để bắn bạc, để khảo cứu. Muốn tính kế trường cùa bao giờ cũng phải để phần gây dựng cho thời gian. Vậy, trải qua mười năm nhiệm, nay là lúc chúng tôi ra đời. Chúng tôi đã xét kỹ từng việc, đã quan sát từng người, trong nước này, những nhân vật nào đang ý sỹ được chúng tôi chú ý đến một cách đặc biệt..

Lê Phong châm chüz hỏi :

— Mùa những người được cái hồn

hạnh đó, có cả tôi đây ?

— Có cả ông Lê Phong. Ông Lê Phong là một nhân vật tinh nhanh mà chúng tôi theo đuổi các công việc từ lúc khởi đầu cùng một thời kỳ với một tay gian hùng đáng khen là Lương Hữu Kế. Hoạch chúng tôi đã dự sẵn : tuyễn Lương Hữu vào ban để sai khiến và tuyễn cả Lê Phong.

Người lạ mặt nói luôn không để Phong ngắt lời :

— Nhưng Lương Hữu bị bắt, kết án. Còn Lê Phong — sau chúng tôi điều tra mới rõ — là người sống theo khuôn khổ thường không hợp với đời hành động của chúng tôi. Về phần Lương Hữu, chúng tôi có cách thông tin cho và mách cho những kế vượt ngục. Nhưng hắn còn non lầm, thất bại ngay trong lúc gặp dịp may. Đối với hắn, chúng tôi không cần chú ý đến nữa. Nay chỉ còn đối phó với Lê Phong.

Nhưng lại một giây, người lạ mặt lại tiếp, nụ cười vẫn nhã nhặn, giọng nói không đổi khác, nhưng mắt hắn nhíu lại lần nữa và nhìn Phong một cách dị thường :

— Đối với ông Lê Phong, có hai cách. Cách thứ nhất là bảo trước cho Lê Phong biết mà tránh xa bước đường của chúng tôi. Ông Lê Phong không tránh xa. Cái trí minh mẫn của ông Lê Phong như được rỗng thế lực của chúng tôi, nhưng không chịu nhận thấy nhiều sự nguy hại cho mình, nếu ông Lê Phong cứ cố tình làm vướng bận chúng tôi trong các cuộc hành động. Đảng ba người muốn làm việc rất im lặng, muốn cho trong nước không có một dư luận quá àm ĩ đối với chúng tôi... nghĩa là trừ những người chúng tôi hỏi han đến thì không ai biết chí hết. Ông Lê Phong không muốn thế, và, mặc dù những lời từ tể báo trước, ông Lê Phong không chịu bỏ những chủ định dại dột của ông... Vì đó quả là những điều dại dột. Chúng

tôi không muốn làm những việc vô ích, nhưng nếu không thể đứng được, chúng tôi bắt buộc sẽ phải làm. Nếu ông Lê Phong là người thông minh, chúng tôi mong ông nên tỉnh ngộ. Lần này là lần sau hết, ông nên nghe tôi : ông nên im lặng và bằng lòng làm việc trong phạm vi một người viết báo...

Phong hiểu hết ý nghĩa của những lời lẽ phép ấy. Nhưng anh cười xòa. Tuy vẫn giữ thái độ rất nhã nhặn, song anh không dấu vẻ khinh thường của một người biết mình là già giá trị. Anh nói :

— Tôi rất lấy làm tiếc không thể chiều ý ông được. Tôi là nhà báo, và không chinh thế. Một nhà báo làm việc trong phạm vi nhà báo, có lý lầm. Nhưng phạm vi báo của tôi hơi rộng : là ngoài tin vật lại chủ

— Và cũng không có ích gì cho các ông nữa.

Hắn ta, mim một bên mép lại :

— Có lẽ, bởi có ích cho chúng tôi, chúng tôi mới phải khuyên cao ông.. Chúng tôi không muốn giết một người... một người...

Phong đỡ lời ngay :

— ... Một người không định giết. Hay nói cho đúng, mỗi người không dám giết, vì người ấy là Lê Phong. Mà Lê Phong nghĩa là một phóng viên cho một tờ báo lớn của nước Nam, và như thế nghĩa là một sự nguy hiểm to cho bọn ông nếu cái mạng con của Lê Phong được nhiều người thương tiếc.

— Ông làm đấy !

— Không, tôi không làm ! Nếu có thể trừ được tôi, các ông đã trừ tôi rồi. Bức thư lọt vào đây sáng

ý đến những tin lá mà các ông đem lại cho chúng tôi.

Một thứ bóng tối ám trên gương mặt người đối diện với Phong. Nhưng hắn bình tĩnh ngay lại. Và đáp :

— Ông không biết điều, ông Lê Phong ạ. Thực ông không biết điều. Lối hành động của bọn chúng tôi ông chờ nên coi thường, vì ông sẽ hỏi hận...

Giọng nói của hắn đã bớt vẻ lẽ phép tuy vẫn ôn tồn :

— Ông làm như người cố ý nhầm mắt lại, không thấy gì, không hiểu gì, và khiếu cho sự tử tế của chúng tôi không có ích gì cho ông...

Phong đáp liền :

hôm nay, rồi bức thư lại bị bọn ông lấy mất ở túi áo tôi ngay giữa chỗ đông người... rồi lại đến bức thư thứ hai này, rồi lại đến việc hiền hiện của ông ở nhà tôi, có phải không? Đó là những chứng cứ xác thực...

Người lạ mặt vẫn bình tĩnh :

— Nhưng chúng cờ xác thực rằng chúng tôi không sợ gì, và muốn làm gì là làm được ngay...

— Vâng, các điều đó chứng rằng các ông giỏi vô cùng, nhưng cũng chứng rằng tuy giỏi thế, tuy muốn vào nhà tôi lúc nào cũng được và giết tôi lúc nào cũng được, nhưng tôi vẫn còn sống. Thế nghĩa là gì? Nghĩa là các ông chưa dám động đến tôi...

Một tiếng ghê gớm ngắt hẳn câu nói của Phong :

— Lê Phong !

Người nhã nhặn trước mặt anh đột nhiên thành một người nghiêm nghị. Hắn nhìn Lê Phong không chớp, đôi mắt cay nghiệt, miếng cười gằn lên một tiếng rùng mình.

— Lê Phong ! Anh là một đứa trẻ không hiểu ý người lớn. Miếng anh đọc bẩn ác hại anh. Tôi vào đây, không phải vì lòng thương muôn cứu mắng anh nhưng để nghe anh nói. Câu chuyện của tôi không có nghĩa gì khác là để dò xét xem anh hiểu cách hành động của chúng tôi ra sao. Anh tưởng rằng chúng tôi chưa giết anh chỉ vì một cú trèo con là sự làm náo động dư luận... Không! anh tự phụ quá, dư luận náo động hay không, chúng tôi có cần gì? Chưa giết anh là vì tưởng anh còn biết được nhiều điều sâu kín hơn về bọn chúng tôi... vì tưởng anh đã dàn xếp sẵn những kế hoạch riêng và đã bắt đầu điều khiển trong bọn phóng viên của anh để làm chúng tôi phải lo ngại. Bây giờ tôi mới hiểu. Anh chưa làm gì hết. Ngoài bài tường thuật mà báo nào cũng có thể có được, anh chưa có thêm một sức nào khác để ngăn trở việc của chúng tôi... Thế mà anh còn muốn điều tra, muốn hoành hành, muốn khoe tài phóng viên! Chúng tôi không thể để anh sống được nữa...

Phong đáp lại bằng một tiếng cười rất ngọt ngào, và nói như reo lên :

— Bravo ! hay ! hay lầm ! Công chúng vỗ tay vì diễn giả hùng hồn...

— Anh đừng vội cười, vì anh sẽ phải chịu cùng số phận với tên dày tú của anh vừa rồi...

— À ! thẳng Biên ! Chỉ có thể thôi ? Tôi tưởng tôi còn bị giết nữa. Thẳng Biên đáng thương của tôi bị trói, theo như lời mách trong giấy này... Nhưng theo như tôi thì nó không bị trói nữa...

Lần thứ nhất Phong bắt chợt được vẻ kinh ngạc của người lạ mặt :

— Cái gì ? Không bị trói ?

— Nghĩa là nó đã bị trói, nhưng nó giờ được rồi.

Câu nói riết cợt của Phong có một sức huyền bí khiến người lạ mặt đứng phát dại. Một tay hắn thọc vào túi áo lấy ra một vật đen, nhỏ chia vè ngực Lê Phong.

Vật ấy là một cái súng lục.

(Còn nữa)

Thé-Lú

ENSEIGNEMENT PAR CORRESPONDANCE

Préparation au B.E. et au D.E.P.S.F.I. : 3\$00, au C.E.P.F.I. : 1\$50. Cours de 1ère et 2ème années E.P.S. : 2\$00.

Ecrire à l'Ecole TRITON Rue Miribel, Hanoi. Joindre un timbre pour la réponse

La robe (création MARIE) la plus moderne mais qui garde néanmoins son style. (Mẫu áo MARIE ăn thời nhất nhưng vẫn giữ được vẻ đẹp riêng của y phục Việt-Nam), đó là lời khen của tờ VU, tuần báo tốt nhất bên Pháp, trong bài bình phẩm y phục phái nữ Việt-Nam (VU ngày 4-5-38 có trang bấy ở hiệu MARIE).

MARIE đã được bộ tinh bacc về thi áo đep ở Hội Chợ và chợ phiến Hanoi, Haiphong, Hué, Hadong.

Vậy MARIE là hiệu may có tín nhiệm của các Bà, các Cô :

Canh nhà thờ lớn MARIE 4. Mission - Hanoi
Manteau — Cape — Áo rét

BẠN GÁI

Vì nhiều bạn gái hỏi, chúng tôi xin nói rõ : « Lớp học chữ Tây bằng thư này ai học cũng được, dù chỉ biết Quốc-Ngữ thôi ». Vâng nên biên tên nói rõ sức học và kèm mandat 2p.00 gửi cho Nguyễn-Gia-Dụ, Directeur Cours ABC de Français par correspondance 107 Pavillons Noirs Hanoi.

Ở các tỉnh xa dưới đây nên trực tiếp hỏi các ông :

M. Mạch, Directeur Ecole Thay-xuan Gia-Lâm ; M. Hương-Ich-Tri, 41 Marché Ninh-Binh ; M. Bình à Tourane. Boîte postal 44.

Hat san

Cuộc bầu lỵ kỳ

Việt Báo số 705, trong mục Haiphong, bài « Cuộc hội họp thẩy thủ của thương thuyền Đông-dương » :

...và khuyên anh em nên làm việc trong vòng trật tự, lời ông Tỉnh được cử làm chánh hội trưởng, ông Biên thủ quỹ và ông Cát thư ký.

Lời các ông được cử làm hội trưởng, thủ quỹ và thư ký, còn chính các ông, chắc vẫn làm thường hội viên?

Với ?

Cũng số ấy, trong bài « Một ngày thi thoảng tại Huố » :

Rồi cuộc người tay đèn cao lớn lục luồng hơn và hai chân dài hơn, cõi nhiên về trước với 17 giây 1/5...

« Với » 17 giây 1/5? Vậy nếu về sau thì về « với » cái gì?

Bức giáo

Cũng số ấy, trong mục « Thật hay bịa » :

Trong nước Annam, ai là người đã vì Đức chúa Phù dung đem đạo giáo ấy khai hóa cho dân Annam?

Ấy là nhà Đoan.

Nhưng, với kẻ « ngoại đạo » nhà Đoan không thể đem đạo giáo của mình rót vào... miệng họ.

Nhà Đoan định bắt họ miễn cưỡng « từ » đạo bay sao, mà lại đem rót thuốc phiện vào miệng họ như vậy?

May !

T. T. T. Báo số 238, trong truyện « Hai cảnh chết » :

Nhưng khi thời gian tố lên mặt Thoa nhăng nét luyệt rời thời gian cũn vè lên mặt ông nhăng nét giãn và cảm lên đầu óng mờ tóc bạc.

Thời gian lấy mờ tóc bạc ở đâu mà cảm lên đầu ông? Sao thời gian không bẻ gãy quách cán bút của tác giả đi?

Không hợp mèo

T. B. T. Văn số 6504, trong bài « Quan Thống sứ sẽ khai mạc... » :

Đoàn A.A.A. sẽ chiếu lại phim nói tiếng Việt Nam đầu tiên Cảnh đồng Ma do đoàn òg dã cắt và xếp lại (nouveau montagne, supervisé).

Nếu đã cho là « montagne » thi sao không để là « nouvelle » cho hợp? Cả chữ « supervisé » nữa, thêm nột chữ « e ».

Ô-tô hai bánh?

Thời Vu số 88, trong mục « Trong và

ngoài » :

Điện tin A. R. I. P. ở Saigon mới báo cho các nơi biết Hoàng đế Bảo Đại vừa mới bị nạn ô-lô trong khi di sản ở cao nguyên Dalat.

Thời Vu số nói rằng Hoàng đế đi bộ thi binh dâu quá chặng?

Ôm gì?

Cũng số ấy, trong bài « Thảm kịch tiêu tiên » :

Trên xuôi một con đường dài, diễu qua cái hoa lệ của đất thủ đô, hẳn vẫn ôm một bộ mặt bí đáo.

Nếu hắn bí đáo thì cái « mà hắn đã » ôm chắc chắn không phải bộ mặt.

Tai dễ tính

T. T. T. Năm số 12, trong truyện « Tình trong giây lát » :

...một câu hỏi của nàng khiến tôi giật mình :

— Hình như đời ông sôi nổi lắm thì phải?

Tôi buồn rầu :

— Vâng, vẫn tôi lúc là tâm hồn tôi.

Hồi đến « đời » mà trả lời ra « vẫn ». Xiên xéo thế, nhưng đừng sợ « nàng » không phát cầu đâu! « Nàng » đã cầm lăn ra vì được thấy một « tài hoa »!

Chưa bết!

Cũng trong truyện ấy :

Hình như có một người vừa sờ tới tim nàng, vừa vuốt vào hòn nàng, nàng sững sờ ngồi thẳng giây nhìn tôi, và hỏi :

— Ông cũng biết tôi ư?

Não đã « biết » đâu!

Nếu đã « biết » thì ai còn « vuốt tim » nàng, « sờ hòn » nàng làm gì?

Gà ngoan

Cũng số ấy, trong bài « Hoàng hôn » :

Và bên rào lũ gà con nhập nhuang, nhảy lên tim giắc ngủ ấm trong bu.

Có! Bịt đầy rồi gà nô chui vào trong bu cho mà bắt nhé! Cô Anh Thư làm như minh vậy!

Cáo phó lầy

Việt Báo số 712, trong chuyện « Ánh hưởng của hoàn cảnh » :

Anh phu nghèo nán cúi mặt xuống lẳng lảng đi... Đì đè rồi hôm sau đưa lại cho chúng tôi cái tin anh chết ở trong nhà tắm, chết vì đói và rét!

Chứng hôm sau anh phu ấy đến nói với tác giả : « Thưa ông tôi chết rồi đấy! Chết và chôn rồi! »

HÀN ĐÃI SẠN

— Góm, cái anh này cứ béo mỡ m腻.

VUI CƯỜI

Của B. Tịnh

Một bức thư

Con muốn viết thơ về hẫu thâm bà và cậu, nhưng con không biết địa chỉ. Con phải nhờ anh Kế chayền giao, nhưng không biết cái thư này có đến lag cậu không. Nếu như không thì xin cậu cho con ít chữ để con viết thơ cự anh ta một mè về tội đã sơ xusal.

N. ký

Xồ sõ

Một đám đông người đứng xum xít quanh tấm biển ghi mấy số trúng về kỳ xổ số Đống pháp vừa rồi, bỗng nhiên một anh ngã lăn ra đất, mặt mày nhợt nhạt.

— Sao! Ông tráng số độc đắc à? Vì mừng quá mà sinh ra thế phải không?

— Mừng cái gì, ông bảo mua một trăm số mà không trúng lô được 10 đồng thì bảo không lăn dùng ra đất sao được!

Dốt địa dư

— Anh còn nhớ Bình Lục trước học một lớp với chúng ta không?

— Còn nhớ lắm chứ! Và nghe đâu hiện nay anh ta đang làm ăn ở Saigon thì phải.

— Vâng, tôi cũng nghe như vậy, thế mà anh ta giờ biến lối măng cái ảnh thi lại chụp phong cảnh ở Hà-nội mới kỵ cho chó!

(ra dáng suy nghĩ) — Thế mà cũng nghĩ không ra! Anh không nhớ lúc Bình học một lớp với mình nó dốt địa dư hay sao!

Thứ diêm

Vẫn di vè bỏ ra giữa bàn một bao lớn đựng 12 hòn diêm.

VĂN — Nhò! thứ diêm này mời bán lòn đầu, mày xem thử có tốt không để hôm sau mua mà dùng.

(Nửa giờ sau Văn lại hỏi) — Sao! diêm có tốt không nhỉ?

NHỎ — Dạ, cả 12 hộp mà chỉ có vài cây là đánh không cháy thôi.

Của Bình Đà

Thết rượu

THÀY GIÁO — Tý, hôm nay anh lại không thuộc bài, tôi phải mời thầy anh lên chơi để mách mời được.

TÝ (con lý nhè) — Khó quái gi, thầy cứ làm rượu sẵn đi.

Kín

BÀO — Tôi gửi cái nón anh có giữ kin được không?

BÈO — Anh cứ thử gửi tôi năm đồng, anh sẽ thấy tôi giữ kin như thế nào.

Của L. V. H.

Dạy khôn

TOÉT bão TOE — Xấu hổ lắm! Lúc taudi mày, lao không có nói nhăng câu tục tĩn như thế!

TOE — Vậy đến taudi nào thằng mới nói?

Cờ bạc

THÀY — Có câu cách ngôn: Cờ bạc, bắc thắng.

TRÒ — Thắng Ngõng ạ!

THÀY — ?

TRÒ — Vì con thắng ở nhà bác thắng Ngõng có cờ bạc luôn.

Danh dự

CHỦ NHÀ — Nhỏ, lão ghẽ mời bà ngồi.

KHÁCH — Ồ, ông không biết lão là bà thương tinh X... sao?

CHỦ NHÀ — Nhỏ, lão hai cái ghế.

Võ nghĩa

HÀNH KHÁCH — Mấy giờ có chayen xe trót.

NGƯỜI BÁN VÉ thản nhiên, — Không còn! Chayen xe trót đã nghỉ chayen xe lán.

Có tri

TÈO — Ngày Ngõc, sao con vặt ngã lại co một chân lên?

NGÕC — Thắng nay ngõc! Nếu nã

co cả hai chân thì té bò mẹ nó còn gã

Clinique

du Docteur

Vù ngọc Huỳnh
Lauréat de la Faculté
de Médecine de Paris

72, 74, 76, RUE AMIRAL SÉNÈS
NHÀ THƯƠNG SAU NHÀ RƯỢU

Đô đốc và chữa các
bệnh đàn bà, trẻ con

GIẤY NÓI SỐ 888

TRANH TÀU

dưới mắt họa sĩ TÔ TỬ

T RONG PHÒNG đèn ngập
những tranh phủ khắp mặt
tường, họa - sĩ Hoàng-ảo-
Ngô đi dì lại lai với nụ cười
không lúc nào tắt, với cái cờ
đài gấp rưỡi cõi ông Lê Thắng, lúc
vươn lên, lúc gấp xuống; đám
đông người tò mò xung quanh.

— « Bà Lê thị Âu là người
nào? »

— « Bà Lê thị Âu đâu? »

— « Bà Âu, tên đâu rồi » một
người vừa nói vừa nhìn quanh
xem có ai phục vụ mình nói.

Ông Nguyễn công Tiễn lật đặt
xem tranh rồi bình phẩm : « Vẽ
nồng nỗi quá, không sâu sắc! »
Nhị Linh mỉm cười như đe bảo:
« Con rùa đang muốn ra ngoài
cái hộp đựng nó đấy! »

Lênh nhất định đòi biết chủ ý
tác giả Hoàng ảo Ngô trong
những tranh buồn sít. Bà Lê thi
Âu chiều ngay : « Đây là bức ông
Hoàng vẽ con phượng Hoàng
bay bồng ngụ ý lúc ông sắp sang
Mỹ. Đây là bức ông là một thầy
chùa, vì lúc đó bà thân sinh ra
ông mất, ông không thiết gì đòi
cũng muốn đi tu. Đây là bức
người đàn bà Tầu chè cài dọc
tẫu thuốc phiện. Đây là bức ông
họa một người già yếu — Tỉ như
ông — gấp lúc nước nhà bị Nhật
phá, ngồi ngửng mặt lên trời mà
than rằng : « Trời hỡi! Bao giờ
trời cứu nước Tầu? »

Vân... vân...

Tôi bức minh bả Lêta: Họa
sĩ Hoàng là một nhà ái-quốc,
một người muốn di tu, muốn bài
trù thuoc phiện, một người thích
mơ mộng. Được, nhưng trước
hết hẵ là một họa sĩ dã. Coi họa
họa là chỗ chỉ để làm « văn
chương », thà di làm « văn
chương » ở văn-chương quách ».

Trên những tác-phẩm của ông,
mơ mộng, dày thơ chỉ ở cái đầu
dè; nhiều nét non dại, muôn
làm ra gân guốc, già cỗi. Ngọn
bút không thực thà chứng sự
lãnh đậm, một tâm hồn không
rung động trước vật mảnh tả.

Còn gì tro trên bảng cái « bà
giả bùi mồi chè dọc tầu ». Còn
một bức tranh nào ngày ngô, nhạt
nhẽo hơn bức « chiến sĩ Tầu
kháng Nhật ».

Ông Hoàng có chút tài.

Nhưng nó chỉ lộ khi ông
« văn chương ».

Vài cành lá, mấy cánh hoa với
một con chim nhỏ nhô, trong khố
tranxinh xắn của ông, coi linh
hoạt, coi đẹp gấp mấy những bức

Ông Vũ trọng Can nói chuyện về văn chương Trung, Nam, Bắc

T ÓI đã bắt được lời giới thiệu
« một tối vui tau nhả » ấy ở
phòng đọc sách hội Thể-duc
Rồi lần lượt ở sở Công chánh, ở
tiệm hớt tóc. Và nếu tôi còn vào
nhieu chỗ khác, chắc tôi cũng còn
nhận được những miếng giấy xanh
đó ấy.

Tôi hồi hộp chờ cho chồng đến
đúng 8 giờ tối hôm thứ tư 21-12-38.
Vì lần đầu tiên ở Nha-trang có
cuộc nói chuyện về văn chương
và hơn thế, lần đầu tiên ông Vũ
trọng Can lên diễn đàn.

Giờ tôi đợi đã gần đánh. Cứ sờ
minh đến trễ nên 7 giờ rưỡi, tôi
đã có mặt ở rạp hát Cô Hai. Bỏ ra
một đồng mua giấy vào cửa với
những mộng đẹp.

7 giờ 50.

8 giờ... người ta đã đến, thưa
thở ngồi trên các hàng ghế. Nhưng
chưa thấy diễn giả. Tám giờ mười
lăm, tôi đã hơi nóng ruột, rời sinh
nghi. Bỏ ghế đi tìm diễn giả trong
rap hát. Tôi đã gặp ông Can đứng
« trong bóng tối » thản nhiên nói
chuyện với hai, ba người.

Muốn hỏi ngay diễn giả định
đúng mấy giờ mới bắt đầu. Nhưng
lại có người đến hỏi hộ tôi. Ông
Can trả lời : « Tôi có biện pháp 8
giờ nhưng đến 9 giờ mới bắt đầu
nói. Tám giờ là giờ... an-nam ». À
ra thế và chỉ có thể mà tôi phải
nóng ruột, nghỉ ngơi.

Nhưng tám giờ rưỡi — có lẽ là
giờ 9 — ông Vũ trọng Can theo
sau ông Quách Tấn bước lên sân
khấu. Và sau mấy lời giới thiệu li
nhí của ông Tấn là một tràng vỗ
tay.

Tràng vỗ tay ấy không có ý nghĩa
rõ rệt. Chính tôi cũng vỗ tay mà
quen đi không biết để làm gì. Rồi
ông Can bắt đầu nói... nhưng chưa
nói về văn chương mà lại nói về...
tiền. Thị ra cái gì tiền cũng đi
trước. « Tại sao tôi lấy tiền vào
cửa và đặt ra ba hạng vé : 1đ, 0đ.50
và 0đ.25 ». Tôi cứ tưởng ông Can nêu
nét tinh gã; song đó là một đoạn
cao-su, ông ta chậm rãi kéo đi, kéo
lại... ong mười lăm phút mệt giây.

Tôi đã hơi thất vọng thì ông ta
đi đầu vào câu chuyện văn chương
nên tôi cũng bắt đầu cố nghe vậy.

Ông Can nói đến lịch sử văn
chương nước Việt Nam. Hồi bấy
nước Tầu cai trị thi phải lấy văn
chương Tầu làm của mình. Đến
khi người Pháp sang bảo hộ có
ông cố đạo A. de Rhodes đi truyền
đạo nền mới có quốc ngữ. Rồi đến
bây giờ, ta đã hoàn toàn có một
thứ văn chương riêng. Ông nói
sang đặc tính của văn chương
Trung, Nam, Bắc.

Rồi đại đè, ông kết luận : « Đừng
ai bắt nà văn Bắc-kỳ thôi vì
tiểu thuyết mờ mộng. Đừng ai bắt
nhà văn Trung-kỳ thôi làm thơ và
cũng đừng ai bắt nhà văn Nam-kỳ
thôi làm chính trị ».

Thành ra ông Vũ trọng Can đã
đi đến câu kết luận quá tầm thường
trên một con đường khó khăn. Tôi
nói khó khăn vì tôi thấy thế. Ông
Can đứng trước mấy chục thính
giá đọc một bài dài — theo ông —
30 trang, với một giọng ấp úng.

Câu kết luận tầm thường chắc
ông Can sẽ nhận thấy như tất cả
mọi người, là còn thêm một sự vỗ
ý thức. Thành rằng ai bắt nhà văn làm
theo ý mình được. Nhưng nếu
là nhà văn chân chính thì cũng nên
cứu minh xuống trên những chuyện
khác, để cho người ta khỏi thất
vọng và hơn thế khỏi tủi nhục rằng
người ta đã có một thứ văn chương
riêng. Và thứ văn chương ấy, than
ôi, không dùng làm được việc gì ích
lợi hơn là để mê muội, tán tỉnh mấy
cô gái to.

Ông Can đã nói đến câu kết luận.
Nhưng ông ta chưa tha cho chúng
tôi. Ông ta thêm vào một giờ bình
thơ.

Sau khi giới thiệu thơ của các
ông Xuân Diệu, Thể Lữ, Chế Lan
Viên, Tân Đà, Huy Thông. Ông
đưa hai nhà thi-sĩ : Anh-Thơ và
Nguyễn Bình ra mắt thính giả. Ông
bảo hai nhà văn ấy cho ta nhiều hy
 vọng. Muốn chứng thực lời vừa
nói, ông đọc cho chúng tôi nghe
nhiều bài đã đăng trên « Tiểu thuyết
thứ năm » mà ông bảo là đặc sắc.
Tôi cứ tưởng ông nói chơi vì
theo tôi nghe thì đây không
khác gì những bức thư nhân tình
Đằng này chỉ khác là đăng báo, và
cũng đọc được nếu người ta tra
thúc mách.

Cuộc nói chuyện tự nhiên hết. Còn
giữ tự nhiên hơn là ông Can đương
nói rồi im hẳn và bảo hết. Tôi cảm
giác như ngồi trên chiếc đèn
xe ô-tô chạy trên một con đường
xấu, mà ông Can là người cầm lái.
Ông cho xe dừng lại kịp trước khi
đến hố sâu.. là giấc ngủ Sư Lan
tri ấy đã được mấy cô tặng một bó
hoa.

Tôi ra về với thất vọng, như tôi
đã đi với hy vọng. Tôi cũng không
biết có phải tôi vừa đi làm một việc
thiên về không?

Thái phan Tú

Làm thế nào cho người yêu phải nghĩ đến mình và bắt
được người khác phải theo ý muốn của mình,

KHOA HỌC HUYỀN BÍ

sẽ chỉ dẫn các bạn biết những điều bí mật ấy.

KHOA HỌC HUYỀN BÍ

còn chỉ cách cho các bạn tự mình học lấy thời miên, ảo
thuật và xem triết tự, tướng tay, tử vi, v.v. một cách rất
dẫn dí nhanh chóng.

Mỗi tập 3 xu — 3 tháng 0p.50 — 6 tháng 0p.80

Thur gửi về nhà in MAI-LINH — Hanoi

Đi xem hội chợ Yên báy

Phóng sự của Tú-Mô

Một cái quảng cáo có công hiệu

YÊN BÁY, một tỉnh đường rẽ, ngự trong một thung lũng trên mạn ngược. Năm 1931 đã thức dậy dữ dội một lần, làm cho thiên hạ biết tên, rồi lại ngủ cho tới năm 1938 mới thức dậy một lần thứ hai, làm cho người ta phải chú ý.

Vì năm nay Yên báy mở hội chợ. Một tờ nhật báo xưa nay nói tiếng về tin chó chết, có đăng một bức ảnh chó... sống, con chó lài, một giống chó tốt có tiếng của đất Yên báy. Tôi thích nuôi chó nên nhất định đi xem hội chợ Yên báy...

Một tai nạn bất ngờ và một ông bạn vội vã

Muốn đi Yên báy vừa nhanh vừa rẻ tiền, lại vừa để vương, tôi liền đến rủ một người bạn có chiếc xe Ford rát sộp. Ban làm trưởng ban một đoàn du lịch sáu người: sáu soạn xong, chúng tôi khởi hành trưa hôm thứ bảy 17-12.

Từ Phủ-lô trở đi, cách một quãng đường lại thấy hoặn hinh khổ xanh, hoặc toàn phiến một vài người tung tẩy trực: hôm ấy cự Thống lên Yên báy khánh thành hội chợ. Biết thế, chúng tôi rất vui lòng vì chắc hẳn đường xá đã sửa sang cẩn thận, không sợ xảy ra sự gì bất trắc.

Qua Phủ-đoan, chúng tôi đang say sưa vì tốc lực, mê mải ngắm cảnh rừng rậm hai bên đường thì bỗng... xoạt một cái... Xe đã xa xa bánh bên trái xuống rãnh bùn bẩn y đường. Bấy giờ đã năm giờ chiều, ở giữa rừng rậm cách Yên báy 23 cây số. Cụ Thống đi qua đã lâu, nên các người canh gác ở giac đường đã vè cả. Chúng tôi không có đồ dùng, tuy tràn lực xoay xở hết cách cũng không lối được xe ra. Trời dần dần xầm tối, tiếng chim chóc hót trong rừng thẳm, mía mai.

Đang lo, bỗng nghe tiếng còi ô-tô từ xa đưa lại, chúng tôi mừng quỳnh vội ra giữa đường làm hiệu cầu cứu. Cái xe kia đỗ lại. Chủ nó thò cổ ra, chúng tôi nhận được người

quen, một bạn học cũ trường Bưởi. Ông hẹn cố tri ấy sau khi hỏi chúng tôi làm sao mà bị nạn, an ủi chúng tôi bằng một câu « các anh vội ý quá ». Rồi ông ấy hỏi thăm chúng tôi đã thấy xe cụ Thống đi qua chưa. Chúng tôi đáp đi qua đã lâu, tức thì ông ấy kêu ông ấy bị chậm trễ rồi... cút thẳng, ý chừng để đuổi cho kịp xe cụ Thống, mặc chúng tôi ở gữa rừng với chiếc xe sa lầy.

Chúng tôi cũng không nỡ níu lại sự làm nhõ việc ông ấy, biết đâu chẳng là công danh một đời.

Nhưng số mệnh chúng tôi đêm hôm ấy không phải ogù giữa rừng đè vuốt râu cự ba mươi, nên san gặp một cái xe ô-tô dùng thửng kéo giúp xe chúng tôi ra thoát nạn.

Tôi sực nhớ đến câu châm ngôn: «Trong hoàn nạn mới biết ánh em». Thật là đúng vậy!

Senh nhà

Chúng tôi đến Yên báy vào lúc bảy giờ rưỡi tối, thấy đường phố có vẻ rộn rịp, lắp ráp của một ngày hội. Loanh quanh đi tìm nhà trọ, ngờ ngắn rõ ra bọn đồng bằng lén mạn ngược. Chúng tôi chẳng thấy một cái nhà trọ nào. Nhưng chúng tôi gặp một ông không từng quen biết cho ngó trọ. Rõ quý hóa quá!

Ông phúc tính của chúng tôi là một người vui tính. Chúng tôi làm thân nhau rất chóng.

Hội đêm

9 giờ tối có hội đêm trên « Hồ Ngạc-nhiên » (Lac de la Surprise). Hồ Ngạc-Nhiên chỉ là một cái đầm nhỏ, một bên bờ là một cái đồi cao, trên đồi người ta xây một cái « nhà mát ». Tối hôm ấy người ta chẳng đèn, vừa đèn điện vừa đèn giấy trên đồi, rồi người ta mời cụ Thống và các quan lén ngụ trong cái « nhà mát » để xem « múa xòe », một món chơi « cây nhà lá vườn » của tỉnh mạn ngược. Khi nhập cuộc, người ta bảo các « cò xòe » lạy trước mặt các quan, thi... mấy tiếng còi rít lên trong đám công chúng. Chúng tôi đoán: món quà « phản đối » này chắc hẳn từ chối « nghìn nǎm ranh vặt » đem lên.

Ở trên bờ, người ta thả thuyền bè kết đèn, trông cũng vui mắt, vui nhất cho những hòn thô mán ở nơi rừng núi chưa từng được dự một dạ hội to tát như thế bao giờ.

Lâm cái bè kết đèn cũng công phu và có ý nghĩa thâm thúy nữa.

Thí dụ như cái bè của sở Địa-chính có bộ đèn bắn đòn lịnh Yên-báy; cái bè của các trường học có bộ đèn hình lợ mực, cái bút khồng lồ; cái bè của một quan chúa (châu gi tôi quên tên) có cái đèn hình con muỗi (anophèle), một loại hút máu tai hại của tỉnh Yên-báy. Còn cái bè của tòa Bố-chánh thì có cái đèn hình một con trâu nhở và một con trâu con. Tôi cố đoán nhưng không vỡ được ý nghĩa sâu xa của nó. Có lẽ con trâu to là con trâu bỗ, biểu hiện tòa Bố-chánh?

— Người ta hỏi con và xin lỗi ngay năm nay mẹ không dám nhận lời vì nhà còn có bụi.

— Mẹ cứ cho người quê đơn ngay xem có sạch không nào !

Khi ông lừa từng bước đi vào hàng các quan theo cụ Thống, bao nhiêu bộ vè vang hiên cả lèn mắt. Trong ông hả hê, hi hứng như một thằng bé được mặc quần áo đẹp và ăn cỗ vậy !

Khi các dân thô, mán, mèo, mường diễu qua trước mắt cụ Thống, tôi chỉ ước ao ông Phạm-lê Bồng cũng di vào đây, tay cầm cái biến đè « dâu núi... Nùng ».

Các cô « Thái tráng » da ngăm ngăm da, các cô « Thái đen » da trắng như trứng gà hóc, Cô thi múa bằng quạt, cô thi múa bằng giải lúa đào, rung rinh, mềm mại, uyển chuyển. Cụ Thống nhìn các cô múa ra dáng một nhà chơi hoa rất sành tố ý khen ngợi luôn.

Các cậu mèo thì nhau thò khèo, nghe vo ve như tiếng muỗi. Các cô Mán múa như người đuôi muỗi.

Hai cậu Mèo nhảy lên nhảy xuống, nhảy quanh nhảy eo như hai con mèo vờn chuột, nhảy đến mướt mồ hôi.

Hàng ba, bốn chục người cùng múa một lúc, tui ta tui tít, lung tung, loạn mắt, thật là trò mèo ! Chúng tôi hoa mắt, phải bỏ cuộc về xem hội chợ.

Hội chợ đường rừng chỉ là có hai cái công vào làm toàn bằng thanh quế, mà một chủ lính đồng phải đứng coi riết, một cái nhà mán lợp toàn bông thé.

Một vài gian hàng bày các thô săn và các đồ dệt của lân núi, rãnh nhiều trâu, bò, lợn và chó, các thứ chó, chó lài, chó mường, chó mèo, tôi xem giá, định mua một con, nhưng họ đề giá rất... chó : nám chục, bốn chục, ba chục, hai chục, rẻ nhất là mười lăm đồng bạc một con chó con. Thật là chó la !

Ai mua không được đặt chỗ ngay, phải chờ hết ba hôm hội chợ. Thế mới lại chó nữa !

Mình vì thích chó đẹp nên mới đi hội chợ Yên-báy. Gặp cái cảnh chó thế, thành thử không rước được « ông chó » nào về.

Song le cũng lấy làm mán nguyên được một cuộc di chơi đích đáng, mà chỉ tiêu có... 4 đồng ruồi bạc.

ĐI HỌC

(Tiêu thuyết xã-hội và ái-linh)

... Với một cái đầu đẽ rất giàn đị, ông Tham-phủ đã khéo tả một chuyện tình rất oái oăm và cảm động, một chứng bệnh rất nặng của xã hội bây giờ.

Lời văn của ông rất ty nhiên, không sợ dùng những chữ chỉ sự thực của đời...

(Rút trong bài bình phẩm của Linh-Phong)

Có bán ở tất cả các hiệu sách lớn

Nút tiếng đồng !!!

Máu thuốc CON CHIM có 6 thứ thuốc già-truyền
được nút tiếng đồng hay, ai dùng quo chí một
nút thấy rõ chiu hoặc khỏi ngay.

1: PHÒNG-TÍCH	COM-CHIM: 0.45
2: MGÃ-MƯỚC	COM-CHIM: 0.25
3: MÃN - LY	COM-CHIM: 0.15
4: NHIỆT-LÝ	COM-CHIM: 0.15
5: THUỐC GHE	COM-CHIM: 0.15
6: GHIMH - KHÌ	COM-CHIM: 0.04

KHẨU CÁC TỈNH TRUNG-NAM, BẮC-KỲ VÀ CÀO-MÈN, LÀO CỔ ĐẠI-LÝ
VŨ-DINH - TÂN 1784 - Lachtray - Haiphong

vào trong lòng trống trải, lạnh lẽo của chàng, làm cho chàng mất hết những cảm giác buồn bã này. Chàng thấy chàng như đã biến thành một người khác hẳn, một người hoạt bát. Tuy không nói một lời — vì nói với ai? — chàng vẫn cảm thấy giòng tư tưởng rỗi rào đương nói huyền thiên trong tâm trí.

Rồi cái vui bỗng bột ít có ấy thốt ra lời ca. Hạnh bắt đì hát lại mãi một câu: « On dit qu'au delà des mers là-bas sous le ciel clair ». Vì chàng thuộc mỗi câu ấy. Nhưng sau chàng cũng đổi sang câu khác, một câu chàng tự đặt ra và hát theo dù các điệu, dù các bậc cao thấp: « Oh ! que je suis heureux ! Oh ! que je suis heureux ! »

Một bọn người nhà quê vừa dàn ông vừa dàn bà ở chợ tinh trờ yê, quay lại nhìn Hạnh, mỉm cười. Hạnh bao dặn hỏi:

— Hát có hay không?
Vì di xe dẹp thì dễ bạo dan lầm: mình vượt qua, dù ở dảng sau người ta có chẽ riêu, mình cũng không nghe thấy gì. Tuy thế mà khi tiếng cười của bọn kia phá lên dưới theo, Hạnh cũng chột dạ và im lặng. Nhưng Hạnh cảm thấy lòng mình vẫn thi thầm hát: « Oh que je suis heureux ! »

Xưa nay ít khi Hạnh nghĩ đến sự sung sướng. Chàng sống, chàng làm các việc phải làm. Và cho đến chàng cứ thế mà đi như thế mãi. Một tối khi ăn ngon miệng, ngủ ngon giấc, chàng cũng có những cảm giác khoan khoái. Nhưng thực chưa bao giờ chàng tự nhủ thầm: « Minh sung sướng. »

Tối đì thông — vì trên ngọn đồi tro tro có một cây thông cối — Hạnh đạp chậm lại. Chàng biết đã gần đến dòn điền. Chàng lo lắng, sợ hãi nữa. Lượt di, chàng phản nản ngầm rằng có Quý nên không tiện vào chơi dòn điền. Lượt về này, chàng lại phản nản điều trái ngược: « Minh rõ vội vàng vội ích ! Sao không chờ Quý đè cùng về... chứ vào một miếng thì tro trên quá. »

Hạnh mơ màng tưởng tượng ra cảnh dòn tiếp:

Chàng thấy chàng đến công dòn điền, xuống xe không chút ngần ngại, dò dự. Rồi mạnh bạo kéo chuồng. Nhảy ra mở công reo: « A ! ông giáo ! » Tức thì bà chủ dòn điền đương đứng ngâm vườn cam vội đi ra, sau lưng theo cô em chồng.

— Mời ông vào chơi.

Hạnh cất mõi chào, lì nhí:

— Bà à ! Cô à !..

— Thưa ông ra chơi tinh?

Hạnh nói dối một câu nhả

a ? Đó là câu nói dối thứ hai của Hạnh, vì Hạnh thừa biết rằng Lâm ra tinh chưa về.

— Thưa ông, nhà tôi đi vắng, nhưng không bao giờ, mời ông vào chơi, nhà tôi cũng sắp về đây a.

Ba người qua phòng ăn vào phòng khách. Bao kỷ niệm, bao cảm động ! Mỗi vật hiện ra, mỗi nụ cười nở trên môi Hạnh. Cái bàn ăn và bốn cái ghế gỗ lát, cái tủ đĩa bát với sau kính tủ từng hàng chai rượu trắng, đỏ. Trong phòng khách, hai bức ảnh ván

Bà chủ cười :

— Xin vâng. Ông thể thử mì bánh cho tôi qua.

O' phòng ấy, không khí ấm áp. Hạnh nhìn vào lò sưởi. Lửa còn cháy. Chàng chau mày hỏi:

— Thưa bà, đêm hôm qua ôi đúc tờ ngủ ở đây ?

— Không à. Tôi bảo ôi lò sưởi để đón khách đến chơi. Hôm nay là ngày nghỉ mà hêt rét quá.

Câu trả lời của bà chủ, Hạnh cho là vô lý, nhưng au yém biết bao ! Và chàng mỉm cười đáp lại :

— Thưa bà, người khách ấy là tôi đây.

Lan trả lời thay bà Lâm:

— Vâng, chính thế.

Rồi hỏi :

— Chắc ông chưa xơi sáng ? Hạnh nghĩ đến hai bát phở tái vừa ăn. Nhưng chàng đáp :

— Cám ơn cô, sáng nay tôi đã dùng một cốc sữa cà phê lớn và...

Chàng định nói « và một cát bánh tây năm xu ». Nhưng ngừng ngay được vì chợt nhớ ra rằng ở huyện không có bán bánh tây.

Bỗng xe dẹp Hạnh này bất lèo: bánh xe vừa vấp phải một bờ đá. Và Hạnh vụt tinh giác mộng. Phía tay trái chàng, lũy tre dòn điền. Chàng nhón nhác ròm qua các khe cành thưa: cam, quýt dì một khu vườn: « Ô ! sao chóng đèn nơi thế này... Công dòn điền kia rồi. »

Chẳng hiểu sao, Hạnh xuống xe, thẳng thỉnh bước một vòi nhún vào trong vườn...

Bỗng chàng kinh ngạc, dừng sững lại. Ở công dòn điền, bà Lâm đương ngồi chọn mua cài: bó cùi cài trắng nuốt trong bàn tay trắng hồng. Và Hạnh thì thầm kêu: « Giời ơi ! »

Giữa lúc ấy, bà chủ dòn điền ngừng mặt lên. Hạnh luống cuống cất mõi chào. Bà kia lạnh lùng ngá dầu đáp lê, rồi lại cui xuống rõ cùi cài.

Hạnh hất tay dắt xe bước man (Còn nữa)

Khái Hưng

nhận và thiệp liệp mà chàng đã nghĩ sẵn từ trước:

— Không à. Được ngày nghỉ, tôi ra thăm ông bà và cô, để cảm ơn ông bà và cô một lần nữa.

Bà Lâm cười :

— Để thường ông đến chúc tết chúng tôi !

Hạnh và Lan cũng cười theo, vui vẻ.

— Thưa bà, ông có nhà không

thân mật nhìn Hạnh.

Bà chủ hỏi Hạnh :

— Thưa ông, ông có muốn ngâm lại cái phòng ngủ của ông không ?

Hạnh nghĩ thầm: « au yém quá ! » Vâlem linh đáp :

— Thưa bà, cố nhiên là có. Nơi đất thánh của tôi đây à. Ước gì mỗi năm, bà cho phép tôi được một lần đến viếng.

Mùa thu đã tới, nóng lạnh bất thường, gió lạnh thổi qua, dân ông, dân bà, trẻ con, người nào hay bị phát sốt rát da rất lấy làm khó chịu.

Các người nên mua mìn dằng thuốc của hiệu KHANG - KIEN Thới - Nhiệt - Tân chỉ trong 5 phút đồng hồ sẽ khỏi hẳn. Quý ngài nên mua thuốc Thới-Nhiệt-Tân của hiệu Khang-Kien để sẵn trong nhà để phòng khi bị trái nắng gió gỏi sẽ khỏi.

Tán này rất là kinh tế tiện lợi và rất là chóng khỏi. Giá mỗi gói là 0p.10

THỎI NHIỆT TÂN
KHANG KIEN DƯỢC PHÒNG
康健藥房

RƯỢU CHỒI HOA - KÝ

Các bà sinh nở muốn khí ra cũ, được đồ da thắn thịt, mạnh khỏe như thường, không lo té thấp, đì lại được ngay. Chỉ xoa Rượu Chồi Hoa-Ký thì không lo ngai gai bết. Rượu Chồi Hoa-Ký này trị được nhiều chứng rã gai là: Sinh nở, té thấp, thê-thao, đau lưng, đau mông, đầy bụng, đau bụng, chân tay mỏi mặt, tim thịt, sỏi gan, bị đòn, bị ngã chảy máu, đứt tay, cảm hàn, cảm thử, xoa đều khói bối, kiêm hàn và cảm. (Ai muốn mua xoa cứ hỏi ở các nhà Uai-ly, Phường Tích-e CON CHIM ở khắp các tỉnh Trung-Nam, Bắc-Kỳ, Cao-Mèn, Laos,

RƯỢU CHỒI HOA - KÝ
Hộp lớn: 150 grs bruts 500
Hộp nhỏ: 80 grs 200

Việc tuần lè

(Tiếp theo trang 4)

Lương hằng các quan lại có lẽ sẽ được tăng lên trong vòng từ 25 đến 30%. Về급 cấp chức nghiệp, các quan chức phủ huyện sẽ được tùy theo phủ huyện to nhỏ từ 30 đến 40 đồng một tháng, còn quan chức hàng tỉnh có thể được tới 70 đồng.

Một trường Petit Lycée sẽ lập ở Hanoi ngay phía sau trường Lycée Sarrat. Các lớp từ 7e đến 11e sẽ di sang trường này vì ở Lycée lén chất chỗ cũ. Cả lè lớp dạy người ngoại quốc (section étrangère) cũng dọn sang đây.

Sang năm 1939, Chính phủ sẽ mở một trường Nữ Cứu-tế Xã-hội (Ecole d'assistantes sociales) Tôn phí lập trường này hết một vạn sáu. Học sinh phải là có dỗ nhà nước và sẽ được cấp học bổng 40 đồng một tháng. Số học sinh sẽ lấy là 12 người.

Mục đích của trường này là đào tạo những Nữ cứu-tế Xã hội để ngăn ngừa các bệnh phong tinh cho phụ nữ ngày nay.

Thề lệ thuế thân mới đã thi hành ở Trung kỳ. Có hai hạng thuế thân: hạng 0p60 cho dân vô sản không có nghề nghiệp, kiêm được dưới 120 đồng một năm; hạng 1p50 cho tất cả các người khác không thuộc về phái vô sản.

Nạn khan hào, đã lan đi khắp mọi nơi và đã vào đến Nam-kỳ. Muốn tiện cho dân tiêu dùng, chính phủ Đóng-dương đã xin bên bộ đúc thêm tiền kẽm 1 bảo và 2 bảo.

Ngân sách năm 1929 của thành phố Hà-nội, bao 245 000 đồng. Thành phố sẽ tăng thuế môn bài của người Tây và thuế xe tay lèn chút ít, và sẽ xin ấy vào quỹ thành phố số tiền thuế thân của dân Hà-nội

KÝ YẾU ÁNH SÁNG

Hội đồng Quản trị và Ủy ban Kiểm sát mới của Đoàn Ánh Sáng

Bại hội đồng đoàn Ánh Sáng tại Rap Olympia ngày 18 Décembre 1938, đã bầu 21 ban vào hội đồng Quản trị và 6 ban vào Ủy ban Kiểm sát. Ngày 23 Décembre 1938, các ban trúng cử phải tên đã họp tại đoàn sở Ánh Sáng cắt cử những chức vụ như sau này :

Hội đồng Quản trị

Hội trưởng : Nguyễn Lường Tam
Vũ định Hòe
Tôn thất Bình
Tổng thư ký : Nguyễn Xuân Bảo
Phó thư ký : Nguyễn Văn Xuân
Trần Hữu Phùng

Chánh thủ quỹ : Nguyễn đặc Phước
Phó thủ quỹ : Mme Nguyễn định Hoằng
Nguyễn duy Thành

Kiểm soát : Nguyễn văn Khải
Melle Nguyễn tảng Phú
Nguyễn Lường Long
Phạm định Biểu
Cố vấn : Phạm Hữu Chương
Trần Khanh Giư
Lê Thắng
Nguyễn Đề
Hoàng Hữu Hay
Nguyễn cao Luyện
Hoàng như Tiếp
Tô ngọc Văn

Ủy ban Kiểm sát
Trưởng ban : Đào văn Nhuận
Thư ký : Nguyễn hay Thọ

Đại diện : Nguyễn Lường Phượng

Nguyễn da Phúc

Trần An

Phạm hoảng Tin

Üy-ban thường trực của hội đồng Quản trị đương kè cửa một chương trình hành động năm 1939, gồm đủ các phương diện : khánh tiết, công tác, tuyên truyền, huấn luyện v.v... chờ khai được Hội đồng Quản trị duyệt ý, bản chương trình ấy sẽ công bố trên các báo

Văn phòng đoàn Ánh Sáng

Tờ trình của Ủy ban Lạc - quyền chi đoàn Ánh Sáng Hải-phòng

(Tờ chúc giúp nan dân li chay nhà tại khu Chợ Cồn ngày 24 November 1938)

Được phép ông Đốc-lý do thư số 1206 cáo dë ngày 3 Décembre 1938, Ủy ban Lạc quyền do chúng tôi đảm nhận đã thành lập. Chúng tôi in ra 100 tờ Lạc quyền đưa nhở các Nam, Nữ đoàn viên và anh em các giới đi quyền các tòa, các sở, các trường công, tư bắt đầu từ ngày 6 Décembre 1938. Tất cả đã được 82 ban nhân làm việc giúp và 82 tờ ủy quyền đã phát ra. Tới 12 Décembre ngày khóa sở quyền, trừ một vài số vì một vài lẻ riêng để trang, còn số nào cũng đã thu được ít nhiều tiền quyền của các nhà hảo tâm. Số nhiều nhất được 52p00 số ít nhất được 1p00. Tổng cộng được 706p26 và một tấm vải trắng của xưởng dệt Vũ chí Lý đáng giá 3p00.

Trong năm ngày các ban trong đoàn, cũng như ở ngoài đoàn đã làm việc một cách nhanh chóng, sốt sắng, và tận tâm khiến đã được một cái kết quả ngoài sự dự định.

Chúng tôi xin thành thực cảm ơn ông Đốc-lý Valette đã sẵn lòng bảo trợ và tán thành công cuộc cứu tế của đoàn Ánh Sáng, tất cả anh em các giới đã vui vẻ cùng chúng tôi dắt tay nhau làm việc ích chung và tất cả các Ngài, các bạn, các anh, chị em Hải-cảng đã voi lòng hưởng ứng với tiếng gọi của Chi Đoàn chúng tôi.

Mong rằng từ sau mỗi khi chi Đoàn chúng tôi có lồ chứa một công việc gì sẽ được mọi tung lớp xã hội hưởng ứng và ảng bộ hơn thế này để cái mục đích tối nhân đạo của đoàn Ánh Sáng : Nâng cao mức sống của dân nghèo, sẽ thực hiện được một cách đầy đủ trên đất Cảng.

Thay mặt Ủy ban Lạc quyền
Trưởng Ủy Ban
Vũ - huy - Cảnh

đại diện : Nguyễn Lường Phượng

Nguyễn da Phúc

Trần An

Phạm hoảng Tin

Üy-ban thường trực của hội đồng

Quản trị đương kè cửa một chương

trình hành động năm 1939, gồm đủ các

phương diện : khánh tiết, công tác,

tuyên truyền, huấn luyện v.v... chờ khai

được Hội đồng Quản trị duyệt ý, bản

chương trình ấy sẽ công bố trên các báo

Văn phòng đoàn Ánh Sáng

•

Poudre Tokalon

« PÉTALIA »

SURPRENANTE DÉCOUVERTE

D'UN CHIMISTE PARISIEN

SPECIALISTE DE BEAUTÉ

Une poudre de riz si fine et si légère qu'elle flotte dans l'air ! Telle est la surprenante création d'un Chimiste Parisien.

C'est pourquoi la Poudre Tokalon s'étend si régulièrement et si uniformément, recouvrant la peau d'un fin voile de beauté presque invisible. Il en résulte une beauté paraissant parfaitement naturelle. Très différente, en son effet des poudres lourdes et démodées qui ne donnent qu'une apparence « maquillée », la Poudre Tokalon contient notamment de la Mousse de Crème qui la fait adhérer à la peau pendant 8 heures. Même dans un restaurant surchauffé, jamais votre visage ne nécessitera de « retouche » si vous employez la Poudre Tokalon. A la fin d'une longue soirée de danse, votre teint sera toujours frais et exempt de luisance.

AGENTS : F. Maron A. Rochat et Cie
45, Bd. Gambetta - HANOI.

Oh ! quelles jolies lèvres

Cette exclamation est partie involontairement. C'est du fond du cœur qu'elle a jailli spontanément, sans que rien n'ait pu la retenir. C'est là sa meilleure récompense à elle, pour avoir su discerner parmi tant d'autres, le fameux rouge GUITARE — tenace et sans traces — le seul qui ait su incorporer à une véritable crème de beauté, le Kissfix, ce produit moderne grâce auquel le rouge GUITARE tient toute la journée, sans qu'aucun raccord soit nécessaire, sans que vous ayez la moindre crainte de laisser une trace, quoi que vous fassiez. Le rouge GUITARE existe en 14 teintes modernes toutes transparentes et lumineuses dont 6 nouvelles nuances « beauté naturelle 1938 ». Il est en vente partout en étui luxe : 2p.50 et 1p.20 ; tube d'essai pour un mois : 0p.30.

AGENT EXCLUSIF

COMPTOIR COMMERCIAL

59, Rue du Chanvre — Hanoi

Rượu Cốt Nhát

MARTELL

là thứ rượu đã nổi tiếng
từ 200 năm nay

ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN

L.Rondon & Cie Ltd Bđ Đồng Khán HANOI

Tặng người trong tranh

Thức hay ngủ cớ sao nằm vậy ?
Hãy tốc mèn gượng dậy làm vui
Và tiện đây hỏi một đôi lời,
CỦU LONG ấy uống rồi hay chưa ?
Đàn cầm sắc gẩy chơi lúc nữa.
Rượu hồng-hoa một bùa cho say,
Cùng nhau gá tiếng một ngày.

Thuốc đại bò CỦU LONG HOÀN có bán tại VẬN-HÓA
Số 8 Hàng Ngang Hanoi Các tỉnh đều có đại lý.

Thuốc bò hạch

Vạn - Bảo

của giáo - sư TRẦN-PHÚC-SINH, trường Y-học Nam-kinh

Chuyên trị : Các nội hạch làm việc không điều, nên thản-kinh
hết điều-hòa, con người không thể tự-hỗn những ý muốn, rồi
sanh ra đói tanh

Trị các chứng say-nhược về tinh-dục của đàn ông và đàn bà.
Say-nhược về sự phát-dục, sự bần tĩnh. Trị sự lanh-đạm về
phòng-dục của đàn bà. Đem lại cái « cực-diễn khoái-lạc » cho
những người trong tuổi, bởi những nội-hạch của họ bị thiêu chắt
« DƯƠNG - HUYẾT - TINH ».

Trị các chứng đau mỏi xác thịt, đau lưng ứ tai, bài oải gán
cốt, vì phong sit và hưng, hoặc vì thuỷ nhô chơi bời và độ.

Thuốc VẠN - BẢO là sự tổng hợp các tinh-chất quý của đông-nát, đem bồi bổ những nội-hạch cho nhân loại. Tăng chất « Dương-huyệt-tinh » cho óc, cho thận, trung-dai của đàn ông
và buồng trứng của đàn bà

Thuốc VẠN-BẢO làm cho đàn ông lớn tuổi lấy lại cái sức mạnh
như hồi men thiếu, làm cho đàn bà lớn tuổi có lại cái sắc đẹp, da
hết nhăn, thil săn, vú nở v. v..

Thuốc VẠN-BẢO có đủ tánh chất khêu động, làm sống dậy
những lẽ-bảo tật ủ-rũ khô héo của những người già-hop, rồi làm
cho tươi trẻ lên. Nhơn đó con người đang phiền muộn, chán
ngán, cảm thấy sống lại cảnh đời vui vẻ, ấm-ái mặn nồng, siêng
lâm việc, thích phần đấu.

Khi mua nên nói rõ thứ đàn ông hay đàn bà.

1 hộp dùng 10 ngày 4p.00 1 hiệp là 4 hộp 15p.00
(Gởi lanh hóa giao ngan)

Tổng phát hành phía Bắc : VAN HOA
8 Hàng Ngang HANOI

Tổng phát hành miền Nam : VÔ - ĐÌNH - DÂN
323 Marins Cholon, và các phan cuộc

Hai nơi trên đây có trữ 3 thứ thuốc có danh của Phuc-Hung Y
Quán là thuốc Ho, Bùn-kinh và Cố-linh, mỗi hộp 1p.00

VIỆN ĐÔNG LẬP BỘN

Hội Đông-Pháp với danh hồn vốn 4.000.000 phat lăng, một phần tư đã góp
Công ty hành động theo chỉ dụ ngày 12 tháng tư năm 1916. Đăng bạ Hanoi số 419.

Món tiền lưu trú : 980.800p.87

Tính đến ngày 31 Décembre 1937 để hoàn vốn lại cho người đã góp

**HỘI ĐÔNG PHÁP SÁNG LẬP NÊN RỜI HỘI LẬP BỘN
TO NHẤT HOÀN CẨU : HỘI SÉQUANAISE LẬP BỘN**
Tổng Cục GIÚP NHỮNG NGƯỜI ĐÈ DÀNH TIỀN
BẤT BỘNG SẢN CỦA BẢN-HỘI Ở HANOI

QUẢN LÝ Ở SAIGON
30-32 Phố Paul-Bert - Giây nối số 892 68, đường Kinh-Lập - Giây nối số 2448

Số tiền mà bản-hội trả cho những người trúng số hay
bán lại phiếu (tính đến cuối tháng OCTOBRE 1938) là : 957.56948

KỲ XỔ SỐ THỨ SAU MƯƠI TƯ Những số trúng ngày 28 NOVEMBER 1938

xổ hối chín giờ sáng tại số Quản-lý 68 đường Kinh-lập (Ed Cherner) Saigon
Do ông Trần văn Khê, hội đồng quản hạt ở Saigon chủ tọa, ông Huynh Công
Thái, chủ nhà Hoan-Thái ở Cần-thơ và ông Chu văn Hal, đốc trường « Auto-Ecole » ở Saigon dự tọa.

Những phiếu
trúng
nhân
theo số đã quay
ở bánh xe ra

DANH SÁCH CÁC NGƯỜI TRÚNG SỐ

SỐ TIỀN HOÀN LẠI

TARIF "A"

Những số đã quay ở bánh xe ra : 546 - 1253- 1759-2175-158-1275-74-2954-1057-2885-61-36-2626- 1565-2847-1425-356-1285-2365-455-2274-2835-436.	
11.175 M. Nguyên Canh, nông già ở làng Yên Lưu, Điện Châu, Nghean, phiếu 400p.	400\$
33.036 Mlle Michèle Carre ở Quinbon, phiếu 400p.	400.
38.626 M. Nguyên Đức Lai, hương mục ở làng Đại Diên, Anh Sơn, Nghean, phiếu 400p.	400.
40.565 M. Trần Văn Gian, thư ký thương chính về huỷ tri ở Hải Phòng, phiếu 1000p.	1.000.
44.847 M. Hochbieng, buôn bán ở Kandal, phiếu 400p.	400.
46.425 M. Phan Cang ở Phanrang, phiếu 400p.	400.
48.355 M. Bằng Hữu Đồng, thợ may ở phố Clémenceau à Nam Định, phiếu 2000p.	2.000.
52.285 M. Minten ở Nha Trang, phiếu 1000p.	1.000.
57.455 M. Cao Ðinh Dat ở Loei Ninh, phiếu 2000p.	2.000.

ANCIEN TARIF

Lần mở thứ nhất : Hoàn vốn bộ phận Những số đã quay ở bánh xe ra : 13427-8643	
Phiếu này đã xóa bỏ ở Saigon vì không gắp nữa.	
Phiếu này đã bán lại cho bản-hội ở Saigon.	
Lần mở thứ hai : Hoàn nguyên vốn Những số đã quay ở bánh xe ra : 2157-1557- 266-117-175-2534-945-975-2654-1357-1055-1374- 2365-1710-2873-74-1745-1445-750.	
6.266/A M. Hinn Soth, Siemreap, phiếu 500p.	500.
51.750 Phiếu này không phát hành.	

Lần mở thứ ba : Khỏi phải đóng tiền tháng Nhưng người có tên sau này trúng số miễn trí giá kẽ ở cột thứ nhất có thể bán lại ngay theo giá tiền kẽ ở cột thứ hai	Cột thứ nhất
Những số đã quay ở bánh xe ra : 2727-2345- 586-1438-1664-67-4974-1317-2252-1527-973-2166- 2782-2914-1667-769-519-1481-876.	
30.973 M. Trần Si Ban, nghịệp chủ ở Longđèo, Hưng nguyên, Nghean, phiếu 200p.	200p.
54.876 Phiếu này không phát hành.	

Khi trúng số thì chủ vé cứ việc giao lại cái vé tiết-kiệm và lãnh tiền ngày
dù số bạc nguyên hiện.

Kỳ xổ số sau định vào ngày 28 DÉCEMBRE 1938, bắt đầu 9 giờ sáng tại
Tổng cục BẤT BỘNG SẢN (ỦA BẢN HỘI) 30-32 phố Tràng Tiền, HANOI

CÁC NGÀI CÓ MUỐN một số vốn lớn mà mỗi tháng chỉ phải đền đánh một số tiền nhỏ
Các ngày nên mua ngay thứ
VÉ TIẾT - KIỆM MỚI “ TITRE A ” của bồn hôi từ lúc mới mua và
Người chủ vé gầy vốn bằng cách gộp tiền từng kỳ trong một thời hạn có thể kéo
dài đến 25 năm tùy theo ý muốn mà có thể lanh ngay số vốn ra, nếu vé minh
trúng ở trong các kỳ vé số hàng tháng, hay cũng làm đến hết hạn vé.

Ngoài số tiền vốn đã cam đoan, chủ vé còn được hưởng thêm
tiền lời càng ngày càng tăng lên
Ví dụ : gộp mỗi (một số vốn có bảo đảm
tháng 30\$) để gộp ít nhất là 12.000\$
20. . . . . 8.000.
5. . . . . 4.000.
2.50. . . . . 2.000.
1.25. . . . . 1.000.
500. . . . . 500.

Hội cần dùng nhiều đại-lý có đủ tư cách

Muôn điều sinh đẹp

Nên dùng các thứ trang sức
INNOXA

chè theo phương pháp khoa học dưới qagén kiểm soát của Bác sĩ chuyên môn.

LAIT INNOXA	MOUSSE INNOXA
Lau sạch da, đẹp da	Kem hợp da thường, da khô
một chai 1p.05	một lọ 0p.95
CRÈME NACRÉE	CRÈME ORGANIQUE
Kem hợp da bóng nhẵn	Kem dưỡng chất làm trẻ da
một lọ 1p.05	một lọ 1p.90
POUDRE INNOXA	
Phấn INNOXA đánh không hại da	
một hộp 0p.85	

các bà các cô và thày da đều mịn tươi trẻ

Bán tại các hàng bao chè tây và các cửa hàng to.
ĐẠI LÝ: INNOXA 88, Rue Jean Soler — HANOI

Rentrée des classes

Vous trouverez à l'I.D.E.O. tous les articles scolaires nécessaires à vos enfants

Articles de bonne qualité leur donnant le goût du travail.

Articles « RECLAME » vous permettant de faire des économies:

Cahier de Brouillon « RECLAME » 100 pages	0\$12
Boîte de 100 copies doubles, beau papier	1.80
Ramotte de 100 — quadrillé multiple	1.00
Plumier laqué, couvercle chromos	1.05
Compas sur panoplies : 15 et 4 pièces	0\$65 & 0.48
Compas plats nickelé réversible double usage	1.18
— — — en pochette : 2\$85 — 2.20 & 1.55	
Nécessaire scolaire 4 pièces pochette cuir	0.50

Catalogue des articles scolaires sur demande

L' I. D. E. O.

LIBRAIRIE - PAPETERIE — HANOI - HAIPHONG

Sâm Nhung Bách Bồ Hồng - Khê

Lấy tinh chất ở cơ quan sinh dục của các loài vật rất mạnh mẽ luyện với Sâm Cao-ly, Lộc Nhung cùng với các vị thuốc bổ quý giá, nêm dùng nó dỗng ngay đến thận và bộ máy sinh dục của người ta làm cho trẻ lại, khỏe ra như người được tiếp hạch, sinh ra nhiều tinh huyết, ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh thần minh mẫn, bền trí nhớ lâu, đại tiện nhuận, nước tiểu trong, khỏi đau lưng, bốc hỏa. Các ông dùng trong 2 ngày sẽ thấy trắng dương cỗ khí, tinh đặc, trong khi phòng sự không thấy nhợt mệt. Nếu ai có bệnh di tinh, lãnh tinh, nhiệt tinh, mộng tinh cũng khỏi. Đàn bà dùng được huyết tốt, kinh điệu ; bà nào có bệnh kinh nguyệt bất điệu sinh ra các chứng đau bụng, đau lưng, bốc hỏa, ra khí hư (bach dai ha) cũng khỏi. Bà nào nuôi con thì tốt sữa, có chữa thai khô thai. Các cụ già đau lưng đau mông mỏi mệt, kém ăn kèm ra ngũ hoặc có bệnh ho, bệnh thở dùng cũng khỏi cả. Trẻ con dùng thuốc này sạch cam sài, bồ tì, tiêu thực. Nói tóm lại tất cả nam phụ lão ấu, nếu ai cần phải bồi bổ sức khỏe thì không còn có thứ thuốc bò gì hay bằng thuốc Sâm Nhung Bách Bồ Hồng Khê này. Thuốc thơm ngon dễ ăn ; các ông dùng thử bao sáp àng, các bà dùng thử bao sáp trắng. Mỗi ngày ăn 2 viên vào 2 bữa ăn sáng và tối, trẻ con mỗi lần ăn nửa viên nhai chiêu với chén nước chè. Mỗi hộp giá 10.00

Thuốc Hồng - Khê số 47

Thuốc « Tráng Dương Kiên Tinh đại bồ thận Hồng-Khê » số 47 chế bằng Hoàng-hoa ngưu-phieu, Hải-cầu-thận, Yến-quảng, Sâm Nhung với các vị thuốc vừa bồ vừa ngon. Giúp cho sự giao hợp được theo ý muốn. Giúp cho người dương sự yếu, « bất lực », liệt-dương » được mãn nguyện, dễ thụ thai. Lành cho người vòi linh lanh đam trở nên người da tinh vui vẻ. Sau khi dùng thuốc này 6 bay là 12 tiếng đồng hồ, có hiệu quả hiển nhiên. Muốn chứng cho những lời nói trên đây, các ông các bà dùng thử một gói 0p.25, sẽ thấy phòng sự mạnh khỏe lâu bền gấp mấy lần khác và sau lại thấy tinh thần minh mẫn không một chút nhợt mệt. Thuốc này chuyên trị bồ thận, kiên tinh, sinh khí, chữa bệnh liệt dương, bệnh tinh mau xuất. Mỗi chai lít giá 1p.00. Mỗi gói dùng được một ngày giá 0p.25.

Thuốc « Cai Hồng - Khê »

Không chộn lẩn chất thuốc phiện nhà Đoan đã pháo chất), nên ai cai cũng có thể bỏ hẳn được mỗi ngày hút một đồng bạc thuốc phiện, chỉ tống hết hai hào thuốc cai là đủ không phải hút nữa vẫn đi làm việc như thường, thuốc viên 0p.50 một hộp, thuốc nước 1p.00 một chai. Nghiên nhẹ chỉ hết 1p.00, nghiên nặng hết 5p.00, 3p.00 là bỏ hẳn được, nếu sai nhời, xin trả lại tiền gấp đôi.

Thuốc phong tình Hồng - Khê

Giá thép mà buộc ngang trời ! Thuốc Hồng-Khê chữa những người lảng lơi ! Hai câu Sâm truyền này, ngày nay quả thấy ứng nghiệm, vì nề nại đến Hồng-Khê thì ai cũng nghĩ đến thuốc lậu và thuốc giang-mai ; ai bị lậu không cứ mời hay kinh niêm uống thuốc lậu Hồng-Khê số 30, mỗi hộp 0p.60 cũng khỏi rút nọc, ai bị bệnh giang-mai không cứ về thời kỳ thứ mẩy, mời hay đã nhập cốt rồi, uống thuốc giang-mai Hồng-Khê số 14 cũng khỏi rút nọc một cách êm đềm không hại sinh dục (mỗi hộp giá 0p.60) nên khắp các nơi đâu đâu cũng biết tiếng :

Nhà thuốc HỒNG-KHÊ 88, Phố Chợ Hôm, Hanoi (Route de Hué)

Xem mạch cho đơn, bắc thuốc chén, và có hơn 100 món thuốc hoàn, tán, cao, gia truyền và kinh nghiệm, chế sẵn đóng hộp, đóng chén theo phương pháp Âu-Mỹ hán khắp cả nước Nam, bán sang cả Tây, Tàu Ai-lao, Cao-mén, chữa đủ các bệnh nguy hiểm người lớn, trẻ con. Bệnh nào thuốc ấy, có đơn chỉ rõ cách dùng và nói rõ bệnh căn, hết rất ít tiền mà bệnh mau khỏi. Các thứ thuốc của nhà thuốc Hồng-Khê đã Hội-chợ Haiphong năm 1937 được Toàn-quyền và quan Thống-sứ ban khen, các báo tây, nam tố lời khuyến khích, được thưởng « Bội tinh vàng » và được « Bằng cấp tài năng » Hội-chợ Hué. Kỷ dấu xảo công nghệ, mỹ thuật tại Hội-chợ Hanoi 1938 được quan Thống-sứ ban khen và được thưởng « Bội tinh vàng ». Có biểu 2 cuốn sách thuốc : « Gia-Linh Y-được » và « Hoa-Nguyệt Cầm-Nang ». Khắp các nơi đều có Đại-ly, mua thuốc Hồng-Khê xin nhận ký dấu hiệu : mặt 12 tay.

NHÀ TIỀN TRI (sô một) Ở ĐÔNG - DƯƠNG

Ông KHANHSON, một ông thầy đã từng kinh nghiệm lâu năm trong khoa-họ. Một viên cỗ-văn giỏi của mọi gia đình, một người đưa đường chỉ nèo cho ta đến những cảnh đầy hạnh phúc lâu bền, những ái-linh vĩnh viễn.

Tôi dám cam đoan rằng : (tôi chỉ nói được mười câu chúng bầy tám là cùng, vì tôi có phải thánh thần đâu mà nói dặng hoàn toàn cả)

Với khoa học tôi có thể hiểu những vận hạn, giàu nghèo, thọ yêu, ái tình, nhát duyên một cách chắc chắn.

Tôi không láng bốc, nịnh nọt ai, và tôi không lòe ai bằng cách dọa nạt đe lấy tiền. Tôi cứ nói thẳng theo như những điều đã tìm thấy trong chữ ký hoặc trong tử vi.

Tôi đã từng đoán ngày chết cho quan cố toàn-quyền Sylvestre khi ngài qua thăm chợ phiên Septo năm 1936.

Professeur KHANHSON
36. JAMBERT - HANOI

Ông Mignon chủ báo Asie Nouvelle ở Saigon trước khi gặp tai nạn chết ở sông Cửu-Long cũng có qua thăm tôi và cũng đã từng han khen. Nếu ông nhớ đến nhời khuyên của tôi thì không đến nỗi đáng tiếc.

Nay bà con ai muốn biết mọi điều lành, giữ ra sao thì kíp biến thư cho tôi, nhớ gửi chữ ký tự tay minh ký, và tên tuổi (không cần ngày sinh tháng đẻ). Giả tiền nhuận bút xin gửi ngân phiếu 9 hào hoặc 15 con cò 5 xu và nên gửi ilu đén bảo cho khỏi mất.

Vị cứu tinh của các bệnh nhơn
HOA LIỄU và **PHONG TÌNH**

là

SƯU ĐỘC BÁ ỦNG HOÀN sô I

Chuyên trị tận gốc tuyệt nọc các chứng bệnh phong tình như : Lậu, Tim la, Dương mai Hạch xoài, Cốt khí, Sang độc v.v... chàng luận là lâu, mau, đau cho độc nhập cốt đi nữa thuộc SƯU ĐỘC BÁ ỦNG HOÀN cũng tòng lời gốc độc ra đứt tuyệt, khòi cân trừ càng không hại sanh dục, không hành bệnh nhơn.

Mỗi hộp uống 4 lần, giá 1\$50

Nhà thuốc **ONG-TIEN**
11, Rue de la Soie, Hanoi